

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III обикновено Народно Събрание.

(Първа сесия.)

XXIV. ЗАСЪДАНИЕ, ПОНЕДЪЛНИКЪ 24 ЯНУАРИЙ 1883 ГОД.

(Начало въ 1 часъ послѣ пладнѣ, подѣ председателството на Негово Високо-преосвященство Митрополита Симеона Варненско-Преславский).

Председателъ (звъни): Ще се прочете списъка на г-да депутатитѣ.

Секретаръ Щърбановъ (чете го):

Отъ прочитанъето на списъка, се вижда, че отъ 40 души представители присѣтствоватъ 36 души, и отѣтствоватъ 4-ма; а именно. Г-да Д. Селвели, Д-ръ Вълковичъ, М-ръ Начовичъ и М-ръ Грековъ.

Председателъ: Тѣй като присѣтствоватъ повече отъ половината отъ г-да представителитѣ, Събранието е пълно и засѣданието се открива. Ще се прочете протокола отъ минѣлото засѣдание.

Секр. Шивачовъ (чете го.)

Председателъ: Има ли да се направи нѣкоя забѣлѣжка върху протокола? (Нѣма) — Значи, че е точенъ и Събранието го приема.

На дневенъ редъ е уставътъ за полицейската стража. Г-нъ Докладчикъ да благоволи да начене прочитанъето му.

Доклад. Аневъ: Въ послѣдното засѣдание бѣхме стигнали до 30 членъ включително. (Чете)

ГЛАВА III.

Назначение на полицейската стража.

Чл. 31.

Полицията или полицейската стража е прѣдначена да бди върху безопасността на гражданитѣ и да зацщава тѣхнитѣ интереси. (Приема се.)

Чл. 32.

Тя запазва порядъка и наблюдава, щото законитѣ и вситѣ правителствени распорѣждания да се изпълняватъ точно отъ населението. (Приетъ).

Чл. 33.

Полицейска стража е длъжна да обикаля постоянно, особено нощъ по своя участъкъ и да наблюдава запазването на порядъка и обществената тишина (Приема се.)

Чл. 34.

Полицията наглѣжда публичнитѣ мѣста, както пазари, расходи, сборове и предварва всѣкакъвъ безпорѣдѣкъ.

Бобчевъ: Тука мисля, че е похубаво да се каже «обществени мѣста» на мѣсто «публични мѣста», защото и горѣ е казано «обществени мѣста», и защото подъ името публични се разира друго нѣщо, а «обществени» — друго.

Докл. Аневъ: Нѣмамъ нищо противъ това предложение на г-на Бобчева, и азъ го приемамъ отъ страна на комисията.

Шивачовъ: Азъ мисля, че самата дума «публични» съотвѣтствува на това, което жалае да каже г-нъ Бобчевъ. Думата «публични» може да се вземе въ подобъръ смисълъ, и повече съотвѣтствува на това, което иска да изрази този членъ; защото подъ името «публични» се разбиратъ въобще мѣстата, които неприянадлѣжатъ частно на нѣкоя община а подъ името «обществени» може да се разбератъ и общински мѣста. Слѣдователно, думата «публични» има

поширокъ смисълъ и азъ предлагамъ да си остане както си е въ проекта; за да бжде по ясно изразено.

Докл. Аневъ: Наистива, думата «обществени» има по-тѣсенъ смисълъ, и неотговаря напълно на думата «публични». Като се каже «обществени», може да се разбира близки, обществени мѣста; а когато се каже «публични», съ нея се разбиратъ, тѣзи мѣста, както пазари, расходи и пр., гдѣто могатъ да взематъ участие и чужденци. Слѣдователно, думата «публични» има поширокъ смисълъ; но пакъ азъ не съмъ противенъ на предложението; което прави г-нъ Бобчевъ, ако Нар. Събрание го приеме.

Бобчевъ: Въ таквъ случай, съгласенъ съмъ да си остане «публични мѣста».

Председателъ: Приема ли се 34 чл. споредъ проекта и комисията? който го не приема, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи, приетъ.

Докл. Аневъ (чете)

Чл. 35.

При обикалянието полицейскитѣ участъци, стражвритѣ сж длѣжни да изучаватъ отъ кметовѣтъ и други лица състояние на участъка както въ полицейско така и въ санитарно отношение. (Приема се.)

Чл. 36.

Щомъ узнае, че въ нѣкоя мѣстность се появила епидемическа болестъ или моръ на добитѣтъ, полицията зема мѣрки за медицинска или ветеринарна помощъ и пресичане распространението на злото, съ строго съблюденіе на медицинско-ветеринарнитѣ правила и распореждания. (Приема се.)

Чл. 37.

Когато полицейската стража се почувствува слаба въ извършването на нѣкакви свои обязанности, тя има право да иска помощъ отъ общинитѣ или даже въ случай на нужда и отъ войската по исканіето на окръжнитѣ управители, които и отговарятъ за дѣйствителността на нуждата отъ воинска помощъ, съгласно съ закона за окр. управители. (Приема се.)

Чл. 38.

Въ случай на пожаръ полицията се явява както може поскоро на мѣстото и зема мѣрки за прѣсичане на пожара и увардане живота и имота на жителитѣ и съставлява яктъ за причинитѣ на пожара, когото предава по принадлежностъ.

Чл. 39.

Полицията не може да влиза въ къщата да прави прѣтърване и да зема нѣща, които служатъ за доказателство на престѣплението, освѣнъ въ предвиденитѣ отъ законитѣ случаи.

Докл. Аневъ: Тука комисията е направила нѣкои малки измѣнения: именно добави: «въ присѣдствіето на кмета или найблизки честни граждани може да влиза въ къщата.»

Председателъ: Приемали се членѣтъ съ измѣненията на комисията? (Приема се) който не го приема, да си дигне ржката. (Никой не дига; приетъ.)

Докл. Аневъ (чете)

Чл. 40.

Полицейска стража има право да влиза въ всеко време въ публичнитѣ мѣста и заведѣния, за да дири подозрителни или да въдворява порядѣтътъ.

Тука има направени малки измѣнения, като допълнение на члена: «по официално поканване всекой е длѣженъ да се яви тамъ, дѣто го призове полицията.»

Съ това допълнение комисията мисли, че въ случай на нѣкое престѣпление или подозрѣние, ако има нѣкои отъ съседитѣ тамъ, дѣто се е извършило това престѣпление или подозрѣние, той когато се повика, да отиде при управлението, и, ако знае нѣщо, да даде своето обяснение; повече нищо.

Ф. Мариновъ: Азъ желая да се прибави и «писменно.»

Докл. Аневъ: Комисията нищо нѣма противъ това.

Шивачовъ: Видите, г-да представители; ако се прибави «писменно», много пжти се случаватъ, че полицията трѣба да вземе немедленно мѣрки противъ престѣплението, и става нужда да се повикатъ на пр. 10 души; тогава, ако всичкитѣ тия се викатъ съ писменна заповѣдъ, може да се мине много врѣме и тогава да не може да се предварди злото. Полицията, ако има врѣме и безъ да се споменува тука, тя ще иризове писменно лилата; но, ако нѣма врѣме, то защо да не може да ги повика и безъ писменна заповѣдъ? За това нека да си остане, както си е.

Дуковъ: Азъ не съмъ съгласенъ ако да не е писменна заповѣдъта; защото, може да се случи, щото нѣкой пжтъ да не е заповѣдъта отъ пристава, а да отиде самъ жандаринѣтъ и да каже: върви че те викатъ въ полицията; и, ако нѣма въ ржцѣ писменна заповѣдъ, азъ се съмнѣвамъ, да ли наистина ме викатъ.

За да се гарантира и предварди такова нѣщо, желателно е, щото, до когато лицето не види писменна заповѣдъ, да не отива. Но само така жандаринѣтъ да има право да отиде да вика нѣкого безъ никаква формалностъ, това не виждамъ за добръ.

Геровъ: Азъ се присѣдинявамъ къмъ г-на Ф. Маринова и г-на Дукова, защото по нѣкога жандармитѣ, за да си отмѣстятъ на нѣкого, викатъ го на полицията, ако знаятъ, че началника нѣма. За това, всекога да става писменно.

Докл. Аневъ: Наистина може да се случи такова нѣщо; и за това азъ не съмъ противенъ на такова предложение. Азъ съмъ на мнѣние да се каже: «въ извънреденъ случай писмено»; и, ако би нѣкого да повикать, и се види, че нѣма въ полицейското управление началника, тогава да отговаря предъ закона този жандаринъ, който го е повикалъ.

Шивачовъ: Въ всѣкой случай, желателно е, за да не се замедляватъ работитѣ, полицията да избѣгва преписката по изпълнението на своитѣ обязанности, къмъ което и тя се старае. На пр. полицейский началникъ открие нейдѣ убийство или кражба, и му е необходимо да вика 10 или 15 души свидѣтели. Сега, ще ли има той врѣме да напише 10 или 15 призовки, безъ да се укрятъ или избѣгнатъ убийцитѣ или крадцитѣ? За туй, да се каже, че «въ извънреденъ случай може да стане и неписмено призовавание»; така щото, когато е нужно, полицията ще направи писменна заповѣдъ, а когато нѣма нужда, нѣма да прави, то остава както намѣри тя за добръ.

Геровъ: Азъ искамъ да забѣлѣжж именно това на г-на Шивачова, че той трѣбва да знае, че на хората врѣмето е скъпо. За това, всѣкога трѣбва да знае нѣкой, защо го викатъ.

Марко Велювъ: Г-да! Да направиме да се распоредятъ споредъ закона, а не по своя кефъ. За това, трѣбва да се прибави онова, което казахъ тримата предговоривши понапредъ, да се прибави такъвъ членъ, защото никой не може по кефа да си прави. Г-нъ Шивачовъ мисли, че голѣмо затруднение ще стане на началника; но това е неговата длъжностъ. За това, трѣбва да бѣде потвърдено, защо е повиканъ единъ человекъ.

Дуковъ: Наистина, има такива случаи, гдѣто, разбира се, има началници или управители, да може да пишеть; но въ селата, това е невъзможно; защото има хора, които не искать да отиджтъ безъ писменна заповѣдъ отъ кмета.

За това, съгласенъ съмъ съ комисията, която най-сетнѣ се съгласи и тя, щото да се прибави въ извънредни случаи да има писменна заповѣдъ; а да не остане както е било до сега.

Шивачовъ: Искамъ да кажж нѣколко думи да отговоря на г-на Велюва, и да му дамъ обяснения. Г-нъ Марко Велювъ да не мисли, че азъ искамъ да се даджтъ по-голѣми права на околийскитѣ началници, за да можжтъ да злоупотрѣбавать; Боже съхрани! Но само искамъ този членъ да бѣде сходенъ съ предидущитѣ членове. Именно 25 членъ казва че старший стражаръ трѣбва да е грамотенъ; а единъ отъ стражаретѣ въ мѣстото може да е не грамо-

тенъ. Представете си, че въ мѣстото, гдѣто е, случи съ нѣкакво произшествие и той е принуденъ тамъ да иде. Ако той не знае да пише, какво може да направи този стражаръ? Нека на това отговори г-нъ Дуковъ. Гдѣ да търси писаръ? И до гдѣто го намѣри, да ли ще стоятъ още тамъ случившитѣ се на престѣпленieto? За това, по-добръ е въ извънреденъ случай, да бѣде устно.

Докл. Аневъ: Азъ редактирахъ това допълнение (чете го:) «по официално поканване, всѣкой е длъженъ да се яви тамъ, гдѣто го призове полицията; въ извънреденъ случай по устно поканване, за което обаче тоя стражаръ или други, който е извършилъ поканването, отговаря предъ закона»

Марко Велювъ: Като чухъ това, че е отговоренъ предъ закона, съгласенъ съмъ.

Дуковъ: Съгласенъ съмъ съ коммита, която редактира допълнението; само ще отговоря на г-на Шивачова, който гледамъ да потвърдява моитѣ вчерашни думи. Когато този стражаръ не може да направи писменна заповѣдъ, то какъ ще състави актове, което се предвижда тука? Но само ще кажж, че онова, което той вчера отхвърляше, днесъ го потвърди.

Ф. Мариновъ: За да има по-голѣма гаранция, трѣбва да се постави думата «официално». (Аневъ: Има тая дума). И още азъ не зная, да ли ще има толкова неграмотни жандарми, щото да не можжтъ да направять една призовка. Ако се викатъ свидѣтели, защо да не става писмено? Азъ не зная, да ли ще стане такъвъ случай, дѣто да нѣма врѣме да стане писмено повикването. Азъ поддържамъ, щото всѣкога писмено да се призоваватъ.

Доклад. Аневъ: Ще направя още едно малко допълнение: «по официално поканване (писмено) всѣкой е длъженъ да се яви тамъ, дѣто го призове полицията; въ извънреденъ случай, по устно поканване, — за което обаче тоя стражаръ или други, който е извършилъ поканването, въ селата извѣстява за това кмета или нѣкой отъ общинский съвѣтъ; въ всѣкой случай, отговаря предъ началството.»

Предсѣдателъ: Приема ли се 40 чл. съ прибавлението, което направи г. докладчикъ? (Приема се)

Докл. Аневъ (чете):

Чл. 41.

Полицейскитѣ стражари при изпълнението на служебнитѣ обязанности нѣмать право да тѣглжтъ оружие безъ позволение на властитѣ си, освѣнъ въ случай когато ги нападатъ съ оружие и когато другъ способъ за защита на себе си, на мѣстата и лицата, които имъ сж повѣрени, не имъ остава. (Приема се).

Чл. 42.

Полицията трѣбва да задържа виновнитѣ лица, и въ случай избѣгването имъ да зема мѣрки за улавянето имъ. (Приема се).

Чл. 43.

Полицията е длѣжна да бди върху подозрителни лица, и да има върху тѣхъ полицейски надзоръ.

Бобчевъ: Тука желая да се притури още нѣщо за изпълнение: «Полицията е длѣжна да бди върху подозрителни лица и особено върху ония, които дохождатъ отъ странство.»

Докл. Аневъ: За чужденцитѣ има по-надолу предвидѣно; за това тука ще бѣде излишно. Има по-долу, какъ трѣба да се постѣпя съ ония чужденци, които сѣ безъ заимание и пр.

Предсѣдателъ: Тѣй като по-долу се обяснява тойзи въпросъ, счита ли за нужно г. Бобчевъ и тука да се притури?

Бобчевъ: Оттеглявамъ си предложението.

Предсѣдателъ: Приема ли се 43 членъ? (Приема се). Който не го приема да си дигне ржката. (Никой не дига).

Докл. Аневъ (чете):

Чл. 44.

Полицията ходатайствува предъ окръжно управление за въдворяване на мѣстожителството вситѣ бездѣлници, и подозрителни лица, които се намиратъ безъ работа, както отъ мѣстнитѣ подданици, тѣй и отъ чуждитѣ подданици. Послѣднитѣ изгонва вѣнъ отъ предѣлитѣ на Княжеството.

Бобчевъ: Сама може ли да ги изгони? Трѣба да се каже «по заповѣдъ на началството си.»

Докл. Аневъ: Разбира се само по себе, защото има законъ за окръжнитѣ управители, който точно опредѣля какъ става това. Но може да се приложи: «по установеный редъ.»

Предсѣдателъ: Приема ли се 44 членъ заедно съ това прибавление, което стана? (Приема се).

Чл. 45

Полицията наглѣжда просяцитѣ, да не просятъ на непозволени мѣста и безъ позволение отъ надлѣжнитѣ власти.

Белѣжка. Мѣстата за просяцитѣ се опредѣлятъ отъ общинскитѣ власти, които издаватъ и позволителнитѣ на просяцитѣ билети. (Приема се).

Чл. 46.

Полицията е длѣжна да наглѣдва порядъка по улицитѣ и расходкитѣ, и вситѣ нарушители на общественая нравственность, завежда ги у дома имъ, или врѣменно ги

арестува и предава на сѣдъ, споредъ извършенитѣ имъ дѣйствия.

Докл. Аневъ: Тука има едно малко измѣнение: думата «арестува» се замѣни съ «запира.»

Геровъ: За прибавление да се каже: «а по селата се предаватъ на кмета.»

Бобчевъ: Азъ мисля тука да се каже: «и врѣменно ги арестува, за което рапортира на началството си;» защото арестуването да се неизвѣстия, види ми се малко тѣжко.

Д. Поповъ: Да се каже: «и врѣменно да ги задържа.» (Гласъ: все едно е).

Д-ръ Цачевъ: Азъ мисля, тука нѣма никакъ мѣсто да се каже, че съобщава на надлѣжната власть; защото всѣкой чиновникъ отговаря за своитѣ дѣйствия. Слѣдователно, ако стражаринтъ направи нѣкое противозаконно дѣйствие, той отговаря. За това, не трѣба да се казва, че той трѣба да съобщава на надлѣжната власть.

Докл. Аневъ: Тука е думата за врѣменно задържанье; за това, и азъ се съгласявамъ съ г-на Цачева, че излишно е да съобщава на началството си. Освѣнъ това, за всичкитѣ произшествия, които сѣ станали презъ единъ мѣсець, полицията ще бѣде длѣжна да представя вѣдомость на началството си. Освѣнъ това, тука е думата за пияница, който не разбира отъ дума, и полицията ще гледа часъ по-скоро да го махне отъ себѣ си. За това, излишно е да се казва, че трѣба да съобщава на началството си.

Бобчевъ: Но, ако пияницата е паднѣлъ та се е повредилъ, напр. счупилъ си е главата или носа? Въ такъвъ случай трѣба да рапортира на началството си, за да знае въ какво състояние го е намѣрила.

Докл. Аневъ: Има по-долу членъ, който обяснява, какъ трѣба да се постѣпя, когато падне и си счупи главата, носа и пр., тамъ всичко е казано.

Шивачевъ: Освѣнъ това, всѣкой стражаринъ — отъ най-долния до най-горния — е длѣженъ да съобщава на своето началство въ разстояние на едно денонощие, какво произшествие се е случило; тѣй щото, желанието на г-на Бобчева и безъ да се помене тука, се удовлетворява.

Лазаръ Дуковъ: Да се прибави: «тамъ дѣто има полиция;»

Предсѣдателъ: Сега моля г-на докладчика да даде послѣдната форма на този членъ.

Докл. Аневъ: Полицията е длѣжна да нагледва за порядъка по улицитѣ и расходкитѣ, и вситѣ нарушители на обществената нравственность, ги завежда у дома и врѣ-

менно ги задържа и предава на съдъ, споредъ извършенитѣ имъ дѣйствия.

Председателъ: Г-нъ Дуковъ казва да се прибави: «тамъ гдѣто има полиция».

Шивачовъ: Искамъ да отговоря на г. Дукова, че именно на основание 25 чл. отъ закона за общинитѣ, този членъ нѣма ни най-малко да повреди; ако нѣма жандарми или полицейска стража, кметътъ захваща мѣстото на полицията, и изпълнява същата длъжностъ, която изпълняватъ жандармитѣ тамъ, гдѣто ги има. За това, нѣма нужда да се прибавя: «гдѣто има полиция».

Д. Поповъ: Мисля, че има и общински съдъ; той може да ги предаде на общинския съдъ.

Докл. Аневъ: Азъ нѣмамъ нищо противъ прибавлението на г-на Дукова; ако Нар. Събрание го приеме, комисията е съгласна. Но като е предвидено това въ закона за общинитѣ, мисля, че нѣма нужда да се прибавя и тукъ.

Дуковъ: Азъ мисля, ако да се прибавятъ тѣзи думи, не ще бжде злѣ. Ако отиде нѣкой стражаринъ на едно мѣсто, и се случи нѣщо, тогава, ако не е туй предвидено, може тѣ да ги взематъ и да ги проведатъ на началството, гдѣто има полицейска стража, а не на общинския кметъ. За туй, ако се остави, нѣма да повреди, понеже този законъ ще се практикува по селата по-вече.

Шивачовъ: Това, което желае г-нъ Дуковъ, се изразява въ 25 чл. на общинския законъ. Общинския кметъ изпълнява същата длъжностъ, която се дава на полицейската властъ. Заради туй и безъ да се споменува тука, то се разбира.

Д-ръ Цачевъ: И азъ това искахъ да кажж, че именно чл. 25 отъ общинския законъ предвижда това; и тука не трѣбва никакво прибавление, а тѣй както комисията го е приела, да го приемемъ и ние; защото, членътъ е твърдѣ ясенъ и всѣка прибавка на този членъ не може да има други резултатъ, освѣнъ да заплете по-вече работата. За туй, предлагамъ на г-да представителитѣ да се произнесатъ тѣй, както комисията е редактирала този членъ. (Гласове: Съгласни.)

Председателъ: Постоянствува ли г-нъ Дуковъ на своето предложение?

Дуковъ: Не постоянствувамъ!

Председателъ: Въпросътъ е, да ли комисията се съгласява на това предложение на г-на Дукова.

Докл. Аневъ: Комисията остава при първата си редакция; а прибавлението, което прави г-нъ Дуковъ, да се тури на гласоподаване.

Председателъ: Най-напредъ ще се тури на гласоподаване членътъ споредъ комисията и послѣ предложението на г-на Дукова.

Дуковъ: Азъ казахъ, че е умѣстно да се прибави това; но не искамъ да се отира.

Председателъ: Който приема 46 членъ така, както го е приела комисията, да си дигне ръката. (Болшинство.)

Докл. Аневъ (чете:)

Чл. 47.

Пиянцитѣ които сж извѣстни, се отвѣждатъ отъ полицията въ дома имъ, а неизвѣстнитѣ се отвѣждатъ въ полицията до освидѣтелствование личността имъ. (Приема се.)

Чл. 48.

Полицейската стража нѣма право сама да налага глоба. Подвъргване на наказание принадлежи само на съдебнитѣ, а за штрафъ на общинескитѣ власти, съгласно съ закона за общинитѣ.

Тука има едно малко измѣненне; думата «сама» е исхвърлена, и се казва: «Полицейската стража нѣма право да налага глоба».

Д. Поповъ: И азъ щехъ да кажж за тая дума «сама» но като е исхвърлена, нѣма нужда да се говори за нея.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание членъ 48 съ исхвърлението думата «сама»? (Приема се.)

Докл. Аневъ (чете:)

Чл. 49.

Полицията е длъжна да отнема оръжие отъ всички, които носятъ оръжие безъ свидѣтелства.

Комисията го измѣнила тѣй: «Полицията е длъжна да отнема оръжие отъ всички не познати и съмнителни лица».

Д-ръ Цачевъ: Измѣнението, което комисията прави, по моето нѣние е едно таково нѣщо, което не може да се приеме, защото може да произлѣзе нѣкоги лошо слѣдствие отъ него. Защото полицията може да познава твърдѣ добръ едно лице, но това лице може при всички благонадежностъ, при извънредни обстоятелства, да направи едно престѣпление, което не може да се очаква отъ него. За това трѣбва да се отнеме оръжие отъ всички, които го носятъ безъ свидѣтелство. Всѣки които иска да носи оръжие, може да се отнесе до властта, да му се даде позволение, и когато изпълни извѣстни форми, дава му се таково свидѣтелство. За това, не намирамъ нужда да се промѣни членътъ, както иска комисията; и настоявамъ да си остане тѣй, както си е въ законопроекта.

Геровъ: Тука каза г-нъ докладчикъ, че на непознати и съмнителни лица да се отнеме оружие. Ще питамъ ако сж «познати», ще ли се отнеме и отъ тѣхъ оружие? (Аневъ: Ако нѣматъ свидѣтелство.) Но ако иматъ свидѣтелство, има ли да имъ се отнеме? (Аневъ: Нѣма!) За това, да се каже: «Лица, които иматъ оружия и нѣматъ свидѣтелство да имъ се отнематъ».

Марко Велковъ: Думата е за оружие и да се зематъ свидѣтелства. Но този землѣдѣлецъ, който има стока по горитѣ, не може да земе свидѣтелство за оружие което да носи. До когато получи свидѣтелството, то може да му откраднатъ стоката; и преди той да вика полицейскитѣ, защото безъ оружие не може да се брани, то крадциитѣ закарватъ стоката му два часа далечъ. И това за това, че не може да пуца куршума на ония лопови. И за това право да даде 50 гроша, то трѣбва да мислиме, че съ това това-раме ония землѣдѣлци, за да си вадятъ тескере. За това лица които не сж познати на общината, отъ тѣхъ да се иска тескере; а които сж по своята стока, по котари, отъ тѣхъ да се не иска, и нѣма право да му отнеме оружие.

Лазаръ Дуковъ: Азъ се съгласявамъ съ комисията, да се отнеме оружие само отъ онѣзи, които сж съмнителни лица. Има таково право да се снабдятъ съ билети; но това е за тѣхъ, които отиватъ по авджилѣкъ; сжщо които ходи по търговия цѣла година по кѣра, за него разбирамъ че трѣба да има свидѣтелство. Но може да се случи да отиде чловѣкъ два часа далечъ по кѣра или на чифлика; на такиви хора ако сж познати а не сж подозрителни да се не отнема по пѣтъ окръжнieto; защото като незнайтъ хора, може да се противи и може да излезе поголѣмъ скандалъ и отъ когото да има лоши слѣдствия; съгласявамъ се съ комисията както го тя редактира: да се земе оружие отъ съмнителни лица.

Д. Поповъ: Азъ незная какви свидѣтелства ще бждатъ тѣзи. (Гласове: за ловъ.). Добрѣ; тогава сѣки селянинъ може ли да зема таково свидѣтелство и да плаща 50 гроша? (Докладчикъ: по единъ франкъ!) Но подобрѣ ще бжде да се приеме, както го представи комисията.

Докладчикъ Аневъ: Комисията именно предлага: Полицията е длѣжна да отнема оружіето отъ всички непознати и съмнителни лица, които нѣматъ свидѣтелството.» А колкото за г-на Вельева, ще кажѣ, че комуто трѣба, ще си извади едно свидѣтелство за 1 франкъ; а не за 50 гроша.

Шивачовъ: Желаннето г-на Марка Вельева е, щото сѣки въ общината да носи оружие безъ билетъ. Комисията удовлетворява неговото желание съ редакцията на този членъ.

Въ този членъ се казва: Всички тѣзи лица, които сж непознати, ако отиватъ въ съседната община, то може да имъ иска кмета или полицията билетъ; но ако го кметѣтъ познава, нѣма да му иска билетъ. Това удовлетворява нуждитѣ и желание на г-да представители, на г-на Марка Вельева, и на населението. За това да се приеме членѣтъ, както си е редактиранъ отъ комисията.

Хаджи Ангеловъ: Относително за това, че които иска да носи оружие, да плати 1 франкъ, то е твърдѣ добро; нека си извади билетъ; това не е нищо. И въ турско време сме носили оружие, и смо зимали билети по 1 франкъ за позволенieto. Има сѣкакви лица, и за това е подобрѣ да си земе сѣки билетъ, които носи оружие.

Бошнаковъ: У насъ законъ за носение оружие нѣма, освенъ за ловцитѣ. Но азъ знамъ, че Търновски окръжний управителъ съ разрѣшение на Министерството е издавалъ билети и сѣхи търговецъ или землѣдѣлецъ, които носи оружие, земаше единъ билетъ, на който се залепи за 1 франкъ гербова марка, и съ това правителството се ползува. А билети по 10 франка сж исклучително за ловджии. Може да се приеме така, щото онзи които нѣма свидѣтелство за оружие може да му се отнеме, а онзи, които има таково свидѣтелство, да остане свободенъ. За това да остане членѣтъ както е редактиранъ.

Лазаръ Дуковъ: Азъ незнамъ за това, да ли е било 1 франкъ или 50 гроша; но гдѣто казватъ нѣкои г-да, да иматъ съмнителни лица свидѣтелства; то азъ мисля, че може и съ билети да направи лошевина онзи, който е злонамѣренъ. Община може да издава само едно свидѣтелство че чловѣкъ е честенъ; но който е подозрителенъ, защо да не му се отнеме оружие? Но тука не е дума за кмета, а за стражари. И азъ се съгласявамъ съ комисията както е измѣнила редакцията, че само отъ съмнителни лица да се зема оружие (Гласове: исчерпано е!)

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Привличамъ вашето внимание върху този членъ. (Чете го). Какво е искалъ законодатель да каже тука, когато е положилъ този членъ въ този законъ? Законодатель е искалъ да подлежи подъ контролъ оружіето, което разнитѣ лица могатъ да носятъ. Ний не трѣба да забравимъ, че въ всичкитѣ образовани държави не се позволява да се носи оружие което носятъ военнитѣ власти. Само въ нашата държава, гдѣто такъвъ законъ не съществува, е позволено на населението да носи оружие. Идѣте въ Сърбия, Румѣния и други държави и ще видите че никому не е позволено да носи оружие таково, каквото носятъ военнитѣ. Слѣдователно съ този членъ

законодателя не е ималъ дръто нѣщо предъ видъ, (Гласове: Исчерпано е!) освенъ сѣки единъ, който носи оружие, трѣба да отиде на властѣта, и да земе едно свидѣтелство, и да каже какво оружие ще носи. И съ това свидѣтелство ще се възбрани, да се носятъ оружия, които военни лица носятъ. Ето каква е била цѣльта на законодателя, и вий сте свободни да приемете члена или не. (Гласове: Исчерпано е!)

Марко Велювъ: Г-нъ Д-ръ Чачевъ говори за нашитѣ съсѣди, че не се позволява да носятъ оружие; но той не смѣта че го носиха тѣ 50—60 години отъ какъ съж свободни. Нека и ний се отнасяме като нашитѣ близки съсѣди. Азъ не видимъ законна да се отнеме оружието на нашето население, но да е като при бивше правителство, че при овцитѣ да си иматъ оружие; а да се земе, който е подозрѣнъ; и който е честенъ и почетенъ нѣма нужда да си похарчи патакъ. За това да си остане, както си е било; и кого го нападнатъ на може да вади оружие, а не да го нападне као женска, и да му земе стоката отъ ржцетѣ. —

Докл. Аневъ: (Чете членътъ. Виджѣ погорѣ.)

Бошнаковъ: Въ нѣкои държава общинитѣ недаватъ и нематъ право да издаватъ билети за носение оружие.

Такива билети издава правителството и това е неговата длъжностъ, Общината издава свидѣтелство за честността на чловѣка, който иска да носи оружие; и това е другъ въпросъ. Общината чрезъ двама поржчители дава едно свидѣтелство за оногова, който иска да носи оружие, а билетъ за носение оружие издава правителството: то естѣ мѣстната властъ, околийски началникъ или окръжний управителъ. За това да си остане членътъ както си е. Тамо се казва, че ще носи свидѣтелство; питааше отъ гдѣ? — Правителството ще го даде; а нѣма да го даватъ общинитѣ.

Шивачовъ: Азъ не разбирамъ, защо ставатъ толкозъ препирни. Всички желаятъ, щото всѣки гражданинъ да има пълно право въ района на своя община да ходи съ оружие да си запазва добитѣка, волове овци и т. н. т., тѣй щото комисията е редактирала членътъ съгласно съ желанието на г-да представителитѣ. Тѣзи, които желаятъ да излизатъ отъ района на своя община, като на пр. търговци, трѣбва да зематъ свидѣтелството отъ надлежното мѣсто. Разбира се, че не може да го дава кмета. Онзи, който остава въ района на своята община, може да земе за своя удобностъ оружие; но щомъ излезе изъ общината, трѣбва да земе свидѣтелство отъ правителството за право носение оружие. За това да се приеме членътъ, както го е редактирала комисията.

Марко Велювъ: Азъ желая именно за тия чловѣци, които чуватъ овци, говѣда и стоката. Защо да иде на полицията да вади билетъ за 5 гроша, за да пази стоката? Тия които чуватъ овци, чуватъ ги за нашето мило отечество, и ако иматъ полза, даватъ пари на държавната касса редовно. За това да не се товари онзи чловѣкъ, който чува стоката. Който е честенъ чловѣкъ остава пакъ честенъ. Въ турско време даже овчаръ и говедаръ не е вадилъ свидѣтелството и билета. Това не е истинка, гдѣто нѣкои г-да искатъ да кажатъ.

Нека земе свидѣтелството, който прави търговия и онзи който е подозрѣнъ; а за такъвъ и 500 гроша не е много, но на такъвъ да не му се дава. (Съгласие).

Хр. Хаджи Ангеловъ: Въ нашата околия единъ пастиръ, като паселъ овци, седнало едно дѣтенце и тамъ като шавало, той мислил, че е заякъ, и хвърлил на дѣтето и го утрепалъ. Разбира се, че не е искалъ нарочно да го убие; и пастера бѣше не дѣте, а мъжъ на 60 години. И татко жали и се упропасти. За това, като желае нѣкой, да може всѣки да има оружие: то да си земе едно свидѣтелство всѣкий. Ако е въ града, ще земе свидѣтелство отъ махалата, и на село ще иде въ града, и тамъ ще земе свидѣтелството, а не отъ кмета.

Шивачовъ: Искамъ да кажъ на г-на Велюва, че съж-лявамъ, че той не ме разбра. Азъ съмъ говорилъ въ полза на неговото предложение, и стенографическитѣ протоколи съж тука, който го доказватъ. Чудно ми се вижда, какъ става да говори, че тѣй било, или че иначе било.

Азъ казахъ, че всѣки чловѣкъ има право да ходи съ оружие въ общината си; щомъ излезе изъ района на общината, трѣбва да земе отъ окръжний управителъ едно свидѣтелство, и както го предвижда закона, тѣй ще бжде; за сега е тѣй. Нѣма нужда да се препираме по-надълго; всички го желяемъ, и то е именно онова, което предлага комисията. (Съгласие).

Аневъ: Азъ незная, защо г-нъ Велювъ спори и се ешофирва; това което желяе, е предвидѣно въ прибавката на комисията. (Чете): «Непознати и съмнителни лица трѣбва да иматъ свидѣтелство». Който е извѣстенъ, нѣма да му се иска свидѣтелство. Ако е неизвѣстенъ, и при това съмнителенъ, тогава ще го питатъ. (Съгласие).

Марко Велювъ: Г-да очевидци сме, че стража гдѣ може да стигне до овчаръ и козаръ. Защото кой мисли, че е предвидено въ членътъ на закона, да каже и да го докаже. Послѣ става така. (Гласове: Да формулира предложението си!).

Аневъ: Да формулира г-нъ М. Велювъ предложението си.

Председателъ: Ще туря подъ гласуване предложението на комисията, и ако Нар. Събрание го не приеме, тогава който отъ г-да представителитѣ иска да направи друго предложение нека го приготви.

Докл. Аневъ: (Чете): Чл. 49. «Полицията е длъжна да отнема оръжието отъ всички непознати и съмнителни лица, които нѣматъ свидѣтелство». (Приема се).

Чл. 50.

Полицията е длъжна да надгледва за чужденцитѣ, които живѣятъ въ страната.

Онѣзи, които се намѣрятъ безъ паспорти или съ просрочни паспорти неблагонадѣжни въ политическо или въ нравственено отношение, или нѣматъ опредѣленъ поминѣкъ, се изгонватъ съгласно съ чл. 44. (Приема се).

Чл. 51.

Полицията е длъжна да се грижи за съблюденето закона за ловъ.

Комисията направи прибавката: . . . «Съгласно съ чл. 25 за окръжнитѣ управители.

Бобчевъ: Предлагамъ да се приложи: «за ловъ и риболовство». Именно за това, ако види стражарина, че нѣкой хвърли лепенъ или биле за рибитѣ, да негледа хладнокрѣвно на това. За това да се каже: «За ловъ и риболовство».

Величко Х. Ангеловъ: Много пѣти се случаватъ, че заради хайверъ ловатъ риба, и става, че неможе чловѣкъ отъ лешъ да мине: Да се забрани това, и който иска нека земе сертме.

Докл. Аневъ: Комисията приема предложението на г-на Бобчева.

Бобчевъ: Ще гласи чл. 51 тѣй: Полицията е длъжна да се грижи за изпълнението законитѣ за лова и риболовството; защото сж два особенни закони.

Марко Велювъ: Трѣбва да се обозначи: тровение риба, а не риболовство. Който лови риба, има право да лови; но той който хвърли киречъ, лепенъ или биле, това да се запрети; и това трѣбва да се обозначи; а не така да се каже риболовство.

Бобчевъ: Има особенъ законъ съставенъ за риболовството, както е и особенъ законъ за ловъ. Тамо е казано кога може да се лови риба, и че за хайверъ нѣма да се лови; запрещава се употреблението на лепенъ и динамитъ и други отрови. Това е запретиено въ този законъ, и полицейската властъ трѣбва да бди надъ неговото изпълнение. Но тука не трѣбва да се тури друго нищо, освѣнъ полицията да на-

гледва на риболовството. И когато излезе законъ за риболовството, то ще се предвиди въ него всичкото горѣказано.

Докл. Аневъ: (Чете): чл. 51. «Полицията е длъжна да се грижи за съблюденето законитѣ за лова и риболовството». (Приема се).

Чл. 52.

Тя се грижи за точното изпълнение на правилата за паспортитѣ. (Приема се.)

Чл. 53.

Полицията наглежда порутенитѣ както и огружающитѣ да се сринатъ здания, и зема мѣрки за отстранение опасността съгласно съ закона за общинскитѣ управители. (Приема се).

Чл. 54.

Тя се грижи, щото по улицитѣ да не се пущатъ такива животни, които нападатъ на хората. (Приема се.)

Чл. 55.

На полицейската стража се възлага обязанността да залага, щото на врѣме да се обявяватъ на населението всичкитѣ правителствени распореждания. (Приема се).

Чл. 56.

За всѣкое произшествие и за всѣко прѣтѣжление полицията явява на своето началство беззабавно.

Бобчевъ: Желая да се тури едно нѣщо; но не му е тука мѣстото. Виждамъ че е пропуснато именно за фиданки насадени по пѣтищата. Много пѣти съмъ виждалъ, че съ брадва ги удари, и ги отсече; или се качуватъ и ги чупятъ.

За това трѣба особено да се спомене върху това нѣщо, за да обърне внимание полицията на това, и да неминуватъ стражаритѣ хладнокрѣвно покрай тѣхъ.

Докл. Аневъ: Това е предвидено подолу. (Бобчевъ: Добрѣ.)

Председателъ: Приема ли се чл. 56? (Приема се.)

Докл. Аневъ (чете):

Чл. 57.

Полицията дава распорежданието за заравянието на скоропостижно умрѣлитѣ само въ случай, ако врачътъ засвидѣтелствува, че смъртта имъ е станала безъ насилствие. Въ противенъ случай ти се ржководи отъ сѣдебнитѣ закони. (Приема се).

Чл. 58.

Полицията е длъжна да донася на своето началство за напечатанието и распрѣсканието прокламации или съчинения противъ установения порядѣкъ въ държавата.

Комисията направи едно допълнение: «и распространителитѣ веднага задържа, състави актъ и пре-

праща го по принадлежностъ». (Приема се съ прибавката.)

Чл. 59

Полицията е длъжна да слѣди за съблюденіето инструкциитѣ за продавания барутъ и въобще на вситѣ легко-въспалителни вѣщества. (Приема се.)

Чл. 60.

Въ случай на отсъствие или на болѣсть висшитѣ полицейски началници се замѣстватъ отъ по старшиятъ въ чинъ на своитѣ подчинени. (Приема се.)

Чл. 61.

Полицията бди за правилното съставяне и съдържанье списъцитѣ на народонаселението въ градоветѣ и селата, за лицата, които подлѣжатъ на повикване въ военна служба, на уволненитѣ въ запасъ, и за народното опълчение. (Приема се.)

Чл. 62.

Полицията наглежда, правилно ли се записватъ пѣтницитѣ въ нуждитѣ книги, и да ли свѣдѣніята, които имъ даватъ съдържателитѣ на гостинницитѣ и пр. сж вѣрни и точни. (Приема се.)

Чл. 63.

Тя надзирава, щото до свършване богослужението да не ставатъ никакви веселби, и да не се отварятъ дюгенитѣ, въ узаконенитѣ неприсѣтственни дни, нито обряда и богослуженията на различнитѣ вѣроисповѣдания да се не стесняватъ и смущаватъ. (Приема се.)

Чл. 64.

Полицията преглѣдва: да ли вситѣ нѣща които се продаватъ въ разнитѣ заведенія, сж доброкачествени, пази ли се чистотата по улицитѣ, салханитѣ, касапницитѣ, исхвърлятъ ли се натрупанитѣ по улицитѣ купича и лешове на умрѣлитѣ животни и съобщава това на надлѣжнитѣ общински управления, на които лежи грижата за всичко това, и прегледва ссѣдоветѣ, ястията и разнитѣ за продоволствие продукти на готварницитѣ въ присѣтствието на единъ докторъ. (Приема се.)

Чл. 65.

Полицията наглежда помещенията на фабричитѣ, и въобще на други заведенія, въ които живѣятъ работници, и заляга да се отстранятъ вѣднитѣ причини за здравето. (Приема се.)

Чл. 66.

Полицията наглежда щото дюгенитѣ по пѣтъ, гдѣто минуватъ товари съ барутъ и въ които се работи съ огънь да бѣдѣтъ затворени, както и минувачитѣ да не пушатъ тютюнъ. (Приема се.)

Чл. 67.

Полицията е задължена да дири побѣгналитѣ войници по указания на военнитѣ началства.

Чл. 68.

Полицейскитѣ власти сж задължени съобразно съ обяваноститѣ си да държатъ и водятъ слѣдующитѣ книги:

а) За съмнителнитѣ и подозрителнитѣ лица, които се намиратъ подъ полицейски надзоръ.

б) На съдържателитѣ на гостинницитѣ, хановетѣ, кръчмитѣ, кафенетата, и други подобни заведенія

в) На съдържателитѣ на публичнитѣ домове и на публичнитѣ жени.

г) На привѣденитѣ и испратенитѣ арестанти, съ показаніе, кои и колко стражари сж ги испровождали и кога.

д) За заповѣдитѣ по които сж съпровождали стражаритѣ нѣкого си.

е) На личноститѣ, които се намиратъ подъ таенъ полицейски надзоръ.

ж) На личний съставъ на стражаритѣ, съ обозначение: кой кога е назначенъ, кога му сж дадени облекло, оружие и други принадлежности, и № на плочицата.

з) Журналъ входящи и исходящи и разносна книга.

Д-ръ Цачевъ: Въ този членъ да се приложатъ още двѣ книги, именно едната да се държи по азбученъ редъ, въ която да се запишатъ имената, прекоритѣ и особеннитѣ бѣлѣзи на осѣденитѣ лица за кражби и злоупотрѣбления; втората тоже да се държи по азбученъ редъ, въ която да се записватъ имената на пѣтницитѣ които преминуватъ или приврѣменно пребиваватъ въ градищата. Сега г-да представители може да ми направятъ една забѣлѣжка: отгдѣ полицейската власть може да знае, кой е осѣденъ и за какво, и заради това азъ искамъ да се притури единъ членъ, които да казва:

Предсѣдателитѣ на окръжнитѣ сѣдилища и мировитѣ сѣдии, сж обязани да съобщаватъ на окръж. управители имената, презимената и особеннитѣ бѣлѣзи на осѣденитѣ за кражба и злоупотрѣбления. Управителитѣ щомъ получатъ подобни свѣдѣнія, съобщаватъ ги на околийскитѣ началници, които немедленно се распорѣждатъ, за да ги запишатъ въ особенната за това книга.

Отъ този журналъ ще да има голѣма полза, защото единъ крадецъ осѣденъ напирѣтъ въ Търновскій окръгъ, за кражба на добитѣтъ за три мѣсяца; той може слѣдъ като стои задрѣнъ тѣзи три мѣсяца да се премѣства слѣдъ това въ другъ окръгъ, и щомъ има една такава книга, гдѣто се записватъ особеннитѣ бѣлѣжки на този челоуѣкъ, тогава полицията ще бди на такъвъ челоуѣкъ. И слѣдователно, ако се отстрани отъ общината, може да го прислѣдватъ, да видятъ кѣдѣ ходи. Този журналъ ще бѣде твърдѣ полезенъ, защото отъ него може да се съобщава за хора, които биле осѣдени за кражба или злоупотрѣбление, на друго мѣсто, гдѣто се премѣстятъ. Съ това кражбитѣ ще се намалятъ

много, и то е причината, гдѣто искамъ да се държатъ въ правителственнитѣ учрѣждения тия двѣ книги.

Шивачовъ : Азъ намирамъ книгитѣ, които предлага г-нъ Д-ръ Цачевъ за излишни, именно на това основание, понеже Министерството на Правосъдието, при всичко че е нужно, не е още издало статистика за тия нѣща; нѣ въ други държави при Министерството на Правосъдието има такъвъ редъ, щото се съставява статистика на всичкитѣ осъдени отъ окръжнитѣ, апелативнитѣ и касационнитѣ сѣдилища въ държавата. Отъ тая статистика полицията, ако желае, може да види всички осъдени лица. При всичко, че ние до сега още такава статистика нѣмаме, то вѣроятно за въ бѣдѣще Министерството на Правосъдието ще има такава статистика и тогава желанието на г-на Д-ра Цачева ще се удовлетвори. Освѣнъ това да се задлѣжватъ председателитѣ на окръжнитѣ сѣдилища да даватъ подобни свѣдения на окръжнитѣ управители. Това ще бѣде най-удобно, когато тия сж вече задлѣжени да ги даватъ на Министерството на Правосъдието.

Д-ръ Цачевъ : Г-да представители! Вий твърдѣ лесно може да разберете ползата на тия списъци, когато свѣденията се даватъ само на Министра на правосъдието. Азъ не отказвамъ, че Министерството на правосъдието може да има най-добритѣ списъци на всичкитѣ лица, които сж осъдени по злоупотрѣбление; но тия сж извѣстни само на Министерството на Правосъдието; нѣ въпросътъ е тука да бѣдѣтъ извѣстни и на всичкитѣ полицейски власти. Именно заради това предлагамъ първата прибавка, която има за цѣль, щото единъ престѣпникъ, който е билъ осъденъ напиримѣръ въ Търновскій окръгъ за кражба или злоупотрѣбление, че този престѣпникъ ще бѣде извѣстенъ на всичкитѣ полицейски власти въ цѣлото княжество, и щомъ той изпълни предвиденото отъ закона наказание, сирѣчь е затворенъ за единъ, два или три мѣсяца, може послѣ да се премести въ другъ окръгъ и да измѣни своето мѣстожителство и може тамъ да минава като за съвсѣмъ честенъ чловѣкъ, и хората може да иматъ за него най-доброто мнѣние, когато не знае никой, че той е билъ въ другъ окръгъ осъденъ за злоупотрѣбление. За това предлагамъ първата прибавка; а колкото за втората прибавка, тя е една отъ обязанноститѣ на полицията. Полицията трѣбва да знае въ всѣкой градъ, кой е дошелъ и кой си е отишълъ. Ний сме г-да заобиколени отъ държави просвѣтени. Въ тѣзи държави се държатъ подобни книги отъ полицията. Тамъ се записва въ такава книга, когато дойде единъ пѣтникъ въ градътъ и когато си отива, съ какво намѣрение е дошелъ и не само въ гостиницитѣ, нѣ и частнитѣ притѣжатели сж длѣжни немедлѣнно да извѣстятъ за онѣзи хора, които

сж дошли отъ други мѣста. Тѣй напиримѣръ извѣстятъ се на полицията, че Д-ръ Минчо Цачевъ пристигна и има тая и оная цѣль, и ще стои толкозъ и толкозъ дена. Тамъ нѣма нужда да пита Петка, Стояна, или Драгана, онзи, който желае да ознае за жилището на Д-ра Минча Цачева; отива направо въ полицията, която има своитѣ регистри, и тамъ ще му кажатъ; еди кой день дойде и се намира въ еди коя кѣща и за еди каква работа. Тия сж причинитѣ; за които съмъ предложилъ да се направятъ тѣзи допълнения въ закона, които разглѣдваме днесъ.

Аневъ : Азъ не могъ да приема прибавката на г-на Д-ра Цачева, защото ний не правимъ законъ за председателитѣ на окръжнитѣ сѣдилища, а законъ за полицейската стража въ Княжеството. Една такава книга за осъденитѣ се води отъ смотрителя на тюрмитѣ, въ които се записва за какво сж осъдени и на колко врѣме сж въ затворницитѣ. А колкото за порядъка въ други мѣста, нека бѣде г-нъ Цачевъ увѣренъ, че и ний го познаваме; нѣ за такъвъ списъкъ се вече споменува въ 32 чл. дѣто се казва; че се водятъ регистри за лица, които дохождатъ, и че полицията провѣрѣва книгитѣ на хотелиеритѣ, да ли дѣйствително точно сж записани: кой отъ гдѣ дошълъ кога ще трѣгва и за гдѣ? че това до сега не е на всѣкаде уведено, то е истина, но то ще се уведе; главнитѣ градища го вѣче иматъ.

Шивачовъ : Най-напредъ ще отговоря на г-на Д-ра Цачева, относително втората прибавка. Това, което желае г-нъ Цачевъ, не е друго нищо, освѣнъ адресни столове, гдѣто имената на всичкитѣ пѣтници, които сж дошли въ единъ извѣстенъ градъ, събира полицията чрезъ своитѣ агенти, и ги съобщава на адресний столъ; и когато има нѣкой нужда да узнае за единъкого си, тогава се допитва въ тѣзи адресни столове. Относително желанието на г-на Д-ра Цачева за първата прибавка, щото полицията да знае и е длѣжна да знае, кои отъ гоститѣ, които сж пристигнали, сж лица подозрителни, и това негово желание може да се удовлетвори, ако се направи единъ особенъ членъ, че въ всичкитѣ полицейски учреждения да се заведе сѣщия порядъкъ, и то именно: ако трѣгне, напир. едно лице отъ Търново, което е подозрително, полицията щомъ узнае че е отишло за Русчукъ, да съобщи секретно на Русчукското полицейско управление, че единъ такъвъ чловѣкъ е пристигналъ въ тѣхний градъ за еди-каква работа, имайте го слѣдователно подъ вашъ надзоръ. Ако пакъ отиде въ третий градъ, Русчукската полиция съобщава по-нататѣкъ за този чловѣкъ, и за това прибавката, щото окръжнитѣ сѣдилища да даватъ съобщения на полицейскитѣ участъци за осъденитѣ, е излишна. Това

може да стане съ единъ особенъ членъ, въ които да се казва щото за подозрителни лица, щомъ се отдалечаватъ отъ тази околия, гдѣто постоянно живѣятъ, да се съобщава немедленно на онзи околийски началникъ, за която околия това лице е заминало.

Д-ръ Цачевъ: Мене е чудно, защо г. Шивачовъ иска тъй да каже: при всичко че разбира тази работа, иска да каже, че не я разбира. Тукъ не е въпроса за подозрителни личности, а за осждени за злоупотрѣбление; и когато едно лице се намира подъ полицейски надзоръ, разумѣва се, че длъжностъ на полицията е, въ онзи окръгъ, гдѣто се намира онова подозрително лице, да съобщава на съседнитѣ полицейски власти; но тукъ въпроса е за осжденитѣ лица; единъ человекъ, който е открадналъ единъ конъ, и е билъ осжденъ на 6 мѣсеци, този человекъ който е направилъ това престѣпление въ Търновскій окръгъ, той може да мине въ другъ окръгъ, и тамъ да живѣе като най-честенъ гражданинъ; нъ щомъ има такава книга въ цѣлото княжество, тогава полицейската власть ще знае всѣкога, че Петко или Стоянъ е билъ осжденъ въ Търново, и че той е билъ единъ крадецъ. Това може да се узнае отъ тии книги, които по азбученъ редъ се държатъ въ всѣко полицейско учреждение. А колкото за втората прибавка, то азъ ще кажъ, че такава книга за пѣтешественникитѣ се държи въ всичкитѣ образовани държави. (Гласове: Искерпано е!) Азъ съмъ длъженъ да кажъ своето мнѣние. (Гласове: Искерпано е!) Азъ го казвамъ и повтарямъ, и оставамъ на васъ да направите каквото искате, на мене е все равно. (Гласове: Искерпано е!)

Предсѣдатель: Г-да представители! Чухте какво предложение направи г-нъ Д-ръ Цачевъ. Той иска да приложи тукъ въ 68-й членъ, че полицейскитѣ власти да държатъ освѣнъ всичкитѣ тѣзи книги, които се изброяватъ въ 68-й членъ, още двѣ книги, именно: една за всичкитѣ чужденци, които влизатъ въ единъ градъ. (Аневъ: Това е предвидено въ 62 членъ.) Моля г-на Анева да ме не прекъсва. Подиръ това желяе още, да има една друга книга, въ която да се забѣлѣзватъ всички осждени по кражба; имената на които да се съобщаватъ на всички други полицейски управления. Тѣзи сж предложенията, които направи г-нъ Д-ръ Цачевъ. Приема ли комисията предложенията, които направи г-нъ Д-ръ Цачевъ?

Докл. Аневъ: Никакъ не ги приема.

Предсѣдатель: Въ такъвъ случай ще се тури подъ гласуване членътъ както го е присла комисията, а подиръ двѣтѣ прибавки, които предлага г-нъ Д-ръ Цачевъ. Който

не приема 68-й членъ, както стои въ законопроекта, да си дигне ржката. (Д-ръ Цачевъ дига.) Добрѣ. Сега дохождатъ двѣтѣ прибавки, предлагани отъ г-на Д-ра Цачева. Господа представителитѣ ги чухъ, та нѣма нужда да ги повтарямъ. Който приема да има въ всѣко полицейско управление двѣ книги, каквито предлага г-нъ Д-ръ Цачевъ, да си дигне ржката. (7 души дигатъ.) Значи, че не се приема.

Филипъ Мариновъ: Тѣй като гласуването за длъжноститѣ на полицейската стража е на свършване, то ми се вижда, че има едно нѣщо пропустнато, именно: въ градоветѣ, които нѣматъ войска, гдѣто има казначейства и тюрми, то ми се струва че е длъжностъ на полицейската стража да варди тѣзи учреждения; за това не е лошо да се спомене, че въ ония градове гдѣто нѣма войска, полицията е задлъжена да пази казначействата и тюрмитѣ.

Аневъ: Това е предвидено въ закона за окръжнитѣ управители и въ устава по надолу има подобно нѣщо.

Предсѣдатель: Г-нъ Филипъ Мариновъ да формулира своето предложение. А ний можемъ да продължаваме нашата работа. Г-нъ докладчикъ да продължава.

Докладчикъ (чете:)

ГЛАВА IV.

Длъжности на околийскитѣ началници въ полицейско отношение.

Комисията тука е прибавила думитѣ: «въ полицейско отношение». (Чете:)

Чл. 69.

Околийскій началникъ е най-близкий помощникъ на окръгъ управителъ въ полицейско отношение, а въ градоветѣ — градъ началникъ и приставитѣ, гдѣто ги има.

Нѣма никакво измѣнение.

Предсѣдатель: Който приема заглавието на глава IV съ прибавката на комисията «въ полицейско отношение», и 69 чл. както си е въ законопроекта, да си дигне ржката. (Никой не дига. Приема се.)

Доклад. Аневъ (чете:)

Чл. 70.

Като непосредственъ полицейски началникъ, той — околъ началникъ — е отговоренъ за редовното състояние на стражата, на оржжието, дрѣхитѣ и жилището на стражаритѣ, за нравствеността, знанието и усърдното изпълнение на службата отъ всѣки стражаринъ. (Приема се.)

Чл. 71.

Околийскій началникъ дава своитѣ заповѣди на стражаритѣ по възможность устно, но въ важнитѣ случаи дава имъ писменни предписания и даже инструкции. Въобще въ сно-

шенията на околийските началници съ стражарите трябва да се избѣгва колкото е възможно по-вече отъ не нуждната прѣписка.

Предсѣдателъ: Приема ли се 71-й чл.? (Приема се.)

Доклад. Аневъ (чете:)

Чл. 72.

Околийските началници сж задължени да забикалятъ подвѣдомственитѣ си полицейски участъци поне 1 пхтъ въ мѣсець.

Тукъ има прибавка: «съгласно членъ 45 отъ закона за окр. управители».

Предсѣдателъ: Приема ли се 72-й чл. съ прибавката: «съгласно съ 45-й членъ отъ закона за окр. управители» (Приема се.)

Докл. Аневъ (чете:)

Чл. 73.

При обикалянето на околията си, тѣ сж задължени да наставляватъ стражаритѣ, да имъ разясняватъ правилницитѣ и инструкциитѣ за стражарската служба, и да искатъ отъ тѣхъ точното имъ изпълнение. (Приема се.)

Чл. 74.

Тѣ се грижатъ да усъвършенствуватъ стражаритѣ въ четиене и въ изпълнение на тѣхнитѣ обязанности, да ги развиватъ въ служебно и нравствено отношение, за да могатъ напълно да отговарятъ на значението си. (Приема се.)

Чл. 75.

За да има еднообразие въ дѣйствиата на полицията, околийските началници прививатъ старшитѣ стражари на едно мѣсто и имъ даватъ наставления за длъжноститѣ имъ. (Приема се.)

Чл. 76.

Въ случай на неопозволені явни или тайни сборища, околийските началници отиватъ на мѣстото и се стараятъ съ добро за прѣкращението имъ. *Въ особенни подобни важни случаи тѣ искатъ наставления отъ окръжния управителъ.*

Забѣлѣжка. Въ събрания, които иматъ политически характеръ постѣпва се съгласно съ закона за събранията.

Поповъ: Да се каже: «Въ случай на неопозволені отъ закона», защото на единъ околийски началникъ никога не му е мжно да каже, че му е позволено да растура събранията. Тѣй щото да се каже «въ случай на неопозволені отъ закона явни и тайни събрания».

Докл. Аневъ: Въ забѣлѣжката е сжщо казано.

Поповъ: Тамъ е за друго.

Предсѣдателъ: Приема ли се 76-й чл. съ прибавката, която направи г-нъ Поповъ?

Докл. Аневъ: Но трябва да се каже въ членътъ.

Предсѣдателъ: Прилага се само думата «отъ закона».

Докл. Аневъ: Тогава членътъ 76-й става така: «Въ случай на неопозволені отъ закона явни или тайни сборища и т. н. т.»

Предсѣдателъ: Който не приема 76-й членъ съ прибавката на г-на Попова, да си дигне ръката. (Никой не дига.)

Докл. Аневъ (Чете):

Чл. 77.

Ако нѣкое подозрително лице мине въ друга околия околийските началници явяватъ за това на съответству ющитѣ околийски началници, за да иматъ подъ свой надзоръ тия личности. (Приема се.)

Чл. 78.

По исканието на пощенското управление, околийските началници назначаватъ стражари за придружаване на пощата въ случай на нужда.

Тукъ има една малка прибавка на края, гдѣто е казано «и донасятъ на окръжнитѣ управители», тѣй щото членътъ става така. (Чете:) По исканието на пощенското управление, околийските началници назначаватъ стражари за придружаване на пощата въ случай на нужда, и донасятъ на окр. управители».

Бобчевъ: Тукъ членътъ е добръ поставенъ; но ако единъ частенъ чловѣкъ се намира въ единъ градъ и иска да отиде въ другъ, и има опасностъ пакъ нѣма другари, не може ли да се отнесе и той да поиска стражаръ, да го препроводи презъ опаснитѣ мѣста. Туй трябва да се предвиди. Напр. азъ съмъ въ Шуменъ и искамъ да отида въ Ески-Джумая, за гдѣто отиванieto е опасно, ако нѣмамъ другаръ; слѣдователно, тукъ ми се струва, че трябва да се допусне, да се даватъ стражари на хората, за да ги провеждатъ презъ опасни мѣста.

Докл. Аневъ: Наистина, комисията за това не е помислила, и ако Нар. Събрание намира за добръ, да се притури такова нѣщо, комисията не е противъ.

Бобчевъ: Може да стане членътъ тѣй: «По исканието на пощенското управление, околийските началници назначаватъ стражари за придружаване на пощата въ случай на нужда, а тѣй сжщо и на частни лица въ врѣмена на опасностъ и донасятъ на окръжнитѣ управители».

Докл. Аневъ: Но въ такъвъ случай на стражаритѣ се даватъ командировки или прогонни; а тука за спроваждане частни лица стражарътъ не се командирова, но само по пра-

вителиствена работа, не по частна. Сега, кой ще му плаща прогоннитѣ?

Шивачовъ: Наистина въ турско врѣме се практикуваше, че ако нѣкой чловѣкъ желае да пжтува презъ мѣста, гдѣто се бои, земалъ е стражаръ и е плащалъ 5 гроша на единъ часъ. (Геровъ: по три гроша се е плащало на часъ!) Но до колко е удобно сега това да стане, нека г-нъ М-ръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла даде своето заключение, и азъ послѣ ще говоря по тозъ въпросъ.

Азъ мисля, че не ще бжде противно, ако се каже, че полицията ще дава помощъ на частни лица, но ако се плаща опредѣлената отъ М-вото на Вжтрѣшнитѣ Дѣла такса. Особенно, когато има разбойници, е твърдѣ трудно да се пжтува безъ стражари. Заради това, трѣбва да се каже, че въ неизбѣжни случаи, полицията е длъжна да дава помощъ на частни лица, като платятъ опредѣлената отъ законътъ такса; само ще прибавя, че въ турско врѣме се е плащало на стражаритѣ и за отивание и за връщане.

Геровъ: Г-нъ Шивачовъ предложи, какъ е било въ турско врѣме по единъ франкъ на часъ. Дѣйствително, плащаше се, но сега ако туримъ въ законътъ пакъ да се плаща, ще каже че въ едно опасно врѣме, ако нѣма чловѣкъ да плати на жандарина и се обере, трѣбва да се пуснатъ сѣтѣ всичкитѣ жандарми да трѣсятъ разбойницитѣ. Тогава, да ли не ще станатъ разноски? Или това не сж разноски нито за жандармерията, нито за никого. Търговецътъ, че щѣли да го проведатъ единъ часъ, да му се искатъ пари, пакъ ако се обере, всичката жандармерия да събъркаме и потери да вди-гами. Заради това, предлагамъ да си остане членътъ тѣй и да се каже, че въ предвидена опасность, да се даватъ стражари и на частни лица.

Дужовъ: Същото щѣхъ да кажа, зарадъ туй неискамъ да говоримъ.

Шивачовъ: На г-на Герова ще кажа, че азъ би се съгласилъ да се не плаща нищо, но въ такъвъ случай представете си, че въ единъ окръгъ можѣтъ да излѣзѣтъ еднажъ или дважъ разбойници и ще оплашатъ всичкото население. Тогава ще излѣзе такъвъ страхъ, и ако неплащатъ, всѣки ще иска жандарми и тогава нѣма да остане нито единъ жандаринъ; но ако има такса, на стотината десѣтътъ ще искатъ стражари и ще плащатъ; а ако е безъ пари, то 20 пжти да трѣгне нѣкой да пжтува, 20 пжти ще иска стражаръ. Ако намѣрва г-нъ Геровъ за удобно да се упраздни полицията, тогава е друго нѣщо.

Геровъ: Тука споредъ предложението на г-на Шивачова ще каже, да пазимъ само онѣзи лица, които иматъ и мо-

гжѣтъ да платятъ, а които нѣматъ нищо, тѣхъ да оставиме да се обиратъ. (Аневъ: когато нѣма нищо, какво ще му зематъ?) Заради това, да се проваждатъ всичкитѣ безплатно, когато има опасность.

Шивачовъ: Тукъ се разбира отъ самата дума полиция, че тя варди тишината, и когато врѣмето е опасно, всичкитѣ хора се намиратъ подъ обезпечение на полицията, а ако нѣкой чловѣкъ не е доволенъ отъ тая обезпечность, той може да земе стражаръ, за да се ползова повече отъ ком-кото всичкитѣ, за което той е длъженъ да плати; защото както казахъ и по-напредъ, единъ чловѣкъ, който живѣе въ София, той се намира подъ защитата на Софийската полиция; ако ли желае да отиде въ Берковица, той смѣта, че и тамъ има полиция, за да варди безопасностьта; но ако той желае по-голъма гаранция за безопасностьта, той трѣбва да плати за това.

Д-ръ Цачевъ: Оттѣглямъ си думата.

Марко Велевъ: Подигна се именно въпросътъ за жандаритѣ, дѣкато трѣбало да се даватъ на частни лица. Случайтъ е именно тукъ, но я не видимъ това за нужно; да провѣжда всѣки себѣ си. Но жандарино когато види, които му сж подъ вѣдомството участъци, че има опасность, ще иде; защото всѣки жали себѣ си и не можемъ да кажемъ, че на одного трѣба стражаръ да го пази, а на друго не трѣба. Не можемъ да пазимъ само едни хора, защото дѣкато има опасность, тамъ ще турятъ стражари, за да вардятъ всичкитѣ хора. За това не можъ да се съглася, да се зема жандурията когато има опасность, а полицията дѣкато види че е нужно да ходи да пази свичкитѣ хора.

Докл. Аневъ: Азъ мисля, че е излишно, да се туря «въ врѣме на опасность», защото и безъ това полицията въ такива случаи ще се съгласи да спроважда пасажеритѣ съ стражаритѣ; а пасажеритѣ много пжти и безъ ни най-малка причина се плашатъ. Зарадъ туй, да остане членътъ, както е тука.

Бобчевъ: Желаете да е така, но не сте видѣли опасность. Питайте насъ, които лѣтосъ сме докарвани въ положение, да не можемъ да отидемъ до лозята си. Само они, който се е намиралъ помежду опасность, той желас да стане тоя членъ, както казахъ.

Докл. Аневъ: Г-нъ Бобчевъ много се лъже, дѣто каза, че не съмъ видѣлъ опасность. Даже повече отъ опасность съмъ видѣлъ, и той ще се увѣри, ако помисли за моето минало. Но тука е работата, че можѣтъ пасажеритѣ да наприциратъ всѣки пжтъ и да искатъ стражари. Напр. миналата година се случи едно произшествие на Бѣленското

шоссе, именно случи се нападение отъ разбойници и много хора се исплашиха и върнаха назадъ, между които бѣше и г-нъ Д-ръ Цачевъ (Д-ръ Цачевъ: Азъ не бѣхъ самъ, много чловѣци бѣха).

Председателъ: Какъ мисли Нар. Събрание: да ли да остане 78-й членъ, както е въ законопроекта, или да се приеме съ прибавката, (Гласове: съ прибавката!) която предлага г-нъ Бобчевъ? — Но подиръ има и друга прибавка, която прави г-нъ Шивачевъ, че на стражаритъ се дава едно извѣстно възнаграждение, споредъ една такса опредѣлена отъ М-вото на Вжтрѣшнитъ Дѣла.

Геровъ: Азъ съмъ убѣденъ, че г-нъ Шивачевото предложение ще падне, понеже дава право само на онѣзи, които иматъ пари, да могатъ да откупуватъ стражари и преминуватъ опаснитъ мѣста. Заради това, като се земе предъ видъ, че повечето хора нѣматъ пари и не могатъ да направятъ това, ще падне предложението му.

Буровъ: Азъ не разбирамъ, за какво ще пази стражаринтъ нѣкого, който нѣма пари. Заради това да се опредѣли да се плаща, защото, щомъ не се плаща, всѣки ще иска жандаринъ, когато трѣгне нѣкъдѣ.

Бошнаковъ: Съгласенъ съмъ да стане предложената прибавка. Полицията бди за порядъка въ цѣлото Княжество. Но за извънредни случаи трѣба да се плаща опредѣлената отъ надлѣжното министерство такса. Така е било и преди, така трѣба да бѣде и сега. Освѣнъ това, онзи, който нѣма нищо, нѣма какво и да му се земе, и той не се бои да пжтува. И най-сетнѣ единъ, който се бои отъ предвидена опасностъ, трѣба да плати. Заради това да приемемъ прибавката и да преминемъ нататкъ.

Шивачовъ: Преди да формулирамъ своето предложение ще кажа на г-на Герова, че го съжалѣвамъ, за гдѣто до сега не е разбралъ, че онзи, който има пари се ползува съ повече привилегии, а който нѣма пари — както казаха и други нѣкои г-да — какво ще го вардятъ? — Заради това, трѣба да се опредѣли такса, защото иначе, много частни лица ще искатъ жандарми повече, отъ колкото ги има на лице. За това, азъ предлагамъ слѣдующата прибавка на членътъ:

(Чете): «Полицията въ врѣме на опасностъ дава за спроваждане стражари и на частни лица, които сж длѣжни да плащатъ опредѣлената отъ Министерството на Вжтрѣшнитъ Дѣла такса.»

Докл. Аневъ: Въ отговоръ на г-на Бошнакова ще кажа, че не трѣба да бѣдемъ послѣдователи на всичко онова, което е било преди нашето освобождение, защото има много

нѣща, които тогава може би сж били полезни и нуждни, а за днесъ сж вредителни и излишни. Зарадитова, да се тури напредъ на гласоподавание членътъ споредъ проектътъ и комисията, и ако падне, тогава да се гласува прибавката.

Геровъ: Искамъ дума.

Председателъ: Спродъ приетия до сега редъ, ще се тури на гласоподавание найнапредъ членътъ, както е въ устава и както го е приела комисията, и подиръ ще се гласоподава за прибавлението на г-на Шивачова, което удовлетворява до нѣкъдѣ предложението, което прави г-нъ Бобчевъ.

Поповъ: Ние приехме 33-й членъ, който казва, че полицейската стража е длѣжна да обикаля участъцитъ си, и то е извѣстно, че когато има нѣкоя опасностъ, тя е длѣжна да пази тишината.

Дуковъ: Азъ съмъ съгласенъ че трѣла да имъ се плаща, но най-сетнѣ трѣба да знаемъ, колко трѣба да имъ се плаща. Такава такса не е предвидена, и азъ незная, за подиръ ли се оставя или сега трѣба да се опредѣли.

Колкото за това, гдѣто каза г-нъ Шивачовъ, не съмъ съгласенъ, защото за него никога не ще трѣба стражаръ и такса опредѣлена. Азъ пакъ повтарямъ, че или сега ние или Министерството послѣ да опредѣли: каква ще бѣде таксата за спроваждане. Туй да има съмъ съгласенъ; трѣба да знаемъ колко, и да се вотира.

Председателъ: Има още двама трима, които желаятъ да говорятъ върху тозъ въпросъ. (Гласове: Исчерпано е! Исчерпано е!) Нар. Събрание, счита ли, че е достатъчно освѣтлено върху тая работа? (Гласове: освѣтлено е!) Тогава както казахъ, ще туря на гласоподавание членътъ 78-й, както го е приела комисията, и подиръ ще се гласува за прибавлението, което формулира г-нъ Шивачовъ, послѣствие на всичкитъ ризисквания, които станаха до сега. Които неприема 78-й членъ, както е въ уставътъ и както го е приела комисията, да си дигне ржката. (Никой не дигна.) Значи че се приема.

Тогава дохожда на редъ прибавлението, което прави г-нъ Шивачовъ.

Шивачовъ: (Прочита го.) «Забѣлѣжка. Полицията въ врѣме на опасностъ, дава за спроваждане стражари на частни лица, които сж длѣжни да плащатъ опредѣлената отъ М-вото на Вжтр. Дѣла такса.»

Докл. Аневъ: Ако г-нъ Шивачовъ ми позволи, азъ ще прочетъ друго едно предложение за сжщия въпросъ. (Чете): «Сжщо и частни лица могатъ да бѣдѣтъ придружавани отъ единъ или двама стражари въ врѣме на опасностъ; но за

това тѣ плащатъ по 20 сант. на километръ.» (Гласове: малко е! Други гласове: много е!)

Шивачовъ: Азъ само това не разбирамъ, че г-нѣ докладчикътъ неприемаше тази прибавка, и вдругъ се явява сега и я формулира. Ако е съгласенъ, мисля че моята формула е твърдѣ умѣстна, и ако Нар. Събрание е съгласно, нека я приеме.

Докл. Аневъ: Азъ мисля, че тукъ не сж станали никакви чудеса. Вие направихте едно предложение, за което се съгласи Нар. Събрание. Сега споредъ мене трѣба да стане едно поправление и да се опредѣли такса. Защо да възлагаме на М-вото на Вътрѣшнитѣ Дѣла затруднения да туря такса, когато знаемъ, че напредъ се е плащало на часъ по 5 гроша. Слѣдователно трѣба, да се опредѣли по 20 сан. на километра, защото 5 километра иматъ единъ часъ и на 5 километра по 20 сан. правятъ 5 гроша.

Манафовъ: Азъ незная съ туй, какъ трѣба да се постѣпи, именно за това, че за въ градоветѣ предвиждатъ се пешни жандарми, а онзи който ще трѣси жандармъ за спроваждане, ще пѣтува съ кола или съ конь. Сега, за стражарина, не мож да разберѣ, какъ ще пѣтува. Въ уставътъ изрично е казано, че съ исключение на градоветѣ Русчукъ, Вариа, и София, гдѣто ще има конни стражари, въ другитѣ градове ще има пешни стражаре. Тогава такъвъ стражаръ, какъ трѣба да пѣтува?—Той е пешъ и не може да пѣтува нито съ поща нито съ пайтонъ. Азъ желая да се рѣши този въпросъ.

Буровъ: Азъ искахъ да кажа, да се приеме предложението, което направи г-нѣ Аневъ за 20 ст. на километръ, но да се обясни, да ли за отивание ще му се плаща, или и за връщание. (Аневъ: и за отивание и за връщание.) Колкото за думитѣ на г-на Манафова ще кажа, че само конни стражари ще придружаватъ пѣтниците. Напр. който иска да отиде отъ Търново въ Шуменъ презъ Тузлука, ще замине презъ Касарово и ще земе конненъ стражаръ.

Шивачовъ: Ако думата е да се опредѣли такса, азъ помня много добръ старата такса. При всичко, че г-нѣ Дуковъ заяви, че несъмъ ималъ случай да трѣся стражари, азъ ще кажа, не че съмъ много пѣти земалъ стражари, а съмъ и плащалъ по 10 гр. и тая такса, азъ съмъ ималъ случай да я плащамъ слѣдъ освобождението по Силистринский окръгъ, гдѣто имахъ работа. И на основание старата такса, азъ платихъ по 10 гр. ма часъ; 5 гроша за отивание и 5 гр. за връщание, т. е. 40 сантима на часъ. Но азъ мисля, че по-добръ е, да се опредѣли тая такса отъ Министерството на Вътр. Дѣла.

Бошнаковъ: За обяснение на г-на Манафова ще прибавя, че нѣма нигдѣ околия било градска или селска, която да нѣма конни стражари. Представете си, че единъ окоп. началникъ ще има подъ вѣдомството си 4 или 5 участъка; той ще има пешни стражари, но за въ всеки случай, той ще има и конни. Пешитѣ ще служатъ за обезпечението или безопастѣта на града, но всекога ще трѣба да има и конни, които да ходятъ и носятъ предписанията по участъцитѣ. Слѣдователно, това твърдѣ ясно е предвидено въ законътъ и тѣй се е практикувало и до сега.

Докл. Аневъ: Не е тѣй както каза г-нѣ Бошнаковъ. Не всекога се намиратъ конни стражари при участъцитѣ, защото тѣ всекога трѣба да бѣждатъ приготвени за командирование по правителствени работи; слѣдователно, никога не може да се предполага сигурно, че ще се намиратъ всеки часъ конни стражари при участъцитѣ.

Предсѣдателъ: Сега ще се тури на гласоподаване предложението на г-на Шивачова. Да го прочете!

Шивачовъ: (Прочита го още единъ пѣтъ).

Геровъ: Сега да се опредѣли таксата, за да знае Нар. Събрание, колко е.

Шивачовъ: Азъ ще приложя «да плащатъ по 40 сан. на часъ» (Гласове: много е!) Именно, за това казахъ, че трѣба да стане справка, защото азъ знаа, че до сега се е плащало по 5 гр. за отивание и 5 гроша за връщание. Който е пѣтувалъ той знае. Може г-нѣ Дуковъ да знае по-добръ, но за жалостъ, той отсъствува сега.

Вел. Х. Ангеловъ: Таксата по 40 с. е твърдѣ много. Да приемемъ по 20 ст. както каза г-нѣ Аневъ. Тѣй бѣше и въ старо врѣме, твърдѣ е умѣстно.

Шивачовъ: Съгласявамъ се съ желанието на представителитѣ и направихъ по 20 ст. на километръ.

Геровъ: Моля да прочете и г-нѣ Аневъ своята редакция, и тогава да видимъ, кое предложение да приемемъ.

Марко Велевъ: Г-да! 20 стотинки на верстъ за стражарино да отива 12 сахата пѣтъ и да се върне, за тия сжщитѣ 5 гроша не виждамъ да е умѣстно, защо за 12 сахата съ пайтонъ съмъ броялъ 20 рублички; но да се мине съ 60 гроша 12 сахата и да се върне съ сжщитѣ 60 гроша, дохожда му по 100 пари на сахата. То нѣщо не може да се каже, че му плащаме. Той ще похарчи 15 гроша отъ своя си айлажъ. За това не е умѣстно. Или да се прибави да му се плаща по единъ левъ за отивание и единъ за връщание, или да се неотпушатъ стражарето на пѣтниците.

Председателъ: Който неприема предложението на г-на Шивачова да си дигне ржката. (Меншество.) Значи че се приема.

Докл. Аневъ: (Чете):

Чл. 79.

Околийскитъ началници сж лично отговорни за всичко що се касае до службата на подчиненитъ имъ стражари до благочинието и порѣдъка на стражата. (Приема се.)

Чл. 80.

Предвиденитъ въ чл. 68 книги се водятъ подъ надзора и отговорността на околийскитъ началници. (Приема се.)

Чл. 81.

За всичкитъ произшествия станали въ околията, Околийскитъ началници сж задължени да представляватъ на окръжнитъ управители вѣдомости два пѣти въ мѣсецъ.

Забѣлѣжка. „Обязанноститъ възложени на околийскитъ началници въ настоящата глава, въ градо-тѣ се изпълняватъ отъ градскитъ началници или приставитѣ, ако има такива“.

Тука, има малко измѣнение. Въмѣсто «два пѣти» е казано «единъ пѣтъ». И послѣ има прибавка: «за важни произшествия имъ се съобщава незабавно», тъй што членътъ става така: (Чете:) «Чл. 89. За всичкитъ произшествия, станали въ околията, окол. началници сж задължени да представляватъ на окр. управители вѣдомости единъ пѣтъ въ мѣсецъ. «За важни произшествия имъ съобщаватъ незабавно». И послѣ слѣдва забѣлѣжката.

Председателъ: Който неприема 81-й членъ съ прибавката на комисията, да си дигне ржката. Никой не дига. (Приема се.)

Давамъ за 10 мин. отпихъ.

(Послѣ распускъ.)

(Подъ председателството на Ив. Симеонова.)

Председателъ: Засѣданието се открива на ново.

Доклад. Аневъ:

ГЛАВА 5.

Длъжноститъ на старшитъ стражаре.

Чл. 82.

Въ всѣкой полицейски участъкъ въ градоветъ и селата трѣбва да има по единъ старший стражаръ, който отговаря както за порядъка въ участъка, тъй и за точното изпълнение на вситѣ распорѣждания отъ Началството и полицейскитъ правила отъ страна на подчиненитъ нему стражаре. (Приема се.)

Чл. 83.

Старшитъ се подчиняватъ на право освѣнъ на Окр. Управителъ, които е главенъ шефъ на полицията въ окръга: въ градоветъ на градскитъ началници и пристави, гдѣто ги има, инакъ на Окол. Началници. (Приема се.)

Чл. 84.

Въ изпълнението на обязанноститъ си въ предѣлитъ на участъка, старшитъ стоятъ въ непосредствени сношения съ началникитъ на съседнитъ участъци. (Приема се.)

Чл. 85.

Тѣ сж задължени да показватъ на подчиненитъ си младши примѣръ отъ усърдие къмъ службата си и отъ неуморима дѣятелностъ, като ръководятъ лично дѣйствиата имъ, и имъ тълкуватъ правилата, и даватъ имъ подробни наставления когато ги испровождатъ нѣкадѣ съ порѣчка, или ги натоварватъ съ нѣщо касающе се до тѣхнитъ обязанности. (Приема се.)

Чл. 86.

Тѣ повѣрватъ всичкитъ дѣйствиа на подчиненитъ си стражари и испитватъ, да ли точно сж изпълнени тѣхнитъ обязанности. (Приема се.)

Чл. 87.

Слѣдъ завръщанието на командированитъ по участъка стражари старшия събира отъ тѣхъ свѣдения за всичко, що сж видѣли и чули, и донася на непосредствени си началникъ за онова, което заслужава особено внимание.

При испращанieto стражаритъ по служба, старший прегледва орѣжието и облѣклото му да сж исправни, и самъ той трѣбва да бѣде винаги въ установенната форма; когато срѣщне по горни граждански или военни чинове, той е длъженъ да имъ отдава честъ. (Приема се.)

Чл. 88.

Заповѣдитъ си на стражаритъ старший отдава устно, а на околийский началникъ донася и писмено, ако това е нужно. (Приема се.)

Чл. 89.

Началника на участъка се грижи за чистота въ жилището на стражаретъ. (Приема се.)

Чл. 90.

Той предвожда възможно по често заобикалянието на участъка стражаретъ и имъ порѣчка на какво трѣба най-много да обръщатъ внимание. (Приема се.)

Чл. 91.

Старший е длъженъ често да обхожда участъка си и самъ да изучава състоянието му, сжщо и дѣйствителността на донесенията отъ младшитъ стражари, за които донася на непосредствени си началникъ, ако е нужно, и писмено. (Приема се.)

Чл. 92.

Въ случай на неспособностъ на нѣкой отъ подчиненитъ му стражари въ службата, началника на участъка донася за това на своя непосредственъ началникъ и ходатайствува за уволнението му. (Приема се.)

Чл. 93.

Както старшият, тъй и всеки единъ стражаринъ е длъженъ настойчиво да глѣдва изпълнението на закона и полицейскитѣ распореждания, но никаква грубостъ или доказания не му сж простени въ подобенъ или въ други случаи. (Приема се).

Чл. 94.

Ако старшият или нѣкой отъ стражаритѣ с докаченъ отъ нѣкое частно лице, той е длъженъ да отбѣгва да се расправи съ него — съ докачителя лично, и трѣбва да обади за това на своя непосредственъ началникъ, като обади и свидѣлитѣ на случката. Виновния се предава на сждъ отъ началника, по установенъ редъ. (Приема се).

Чл. 95.

За престѣпление, старшитѣ, както и вситѣ полицейски чинове се сждатъ съгласно съ чл. 6 и 7-й отъ допълнението къмъ Временитѣ Сѣдебни Правила. (Приема се).

Чл. 96.

Ако старшият се разболѣе или уволни, на негово мѣсто се назначава единъ отъ най достойнитѣ младши отъ околийскитѣ началникѣ (въ градоветѣ отъ градскитѣ, ако има такъвъ) временноиспълняющитѣ длъжността, до назначение на другитѣ. (Приема се).

Чл. 97.

На старшитѣ както и на другитѣ стражари лежи обязаността да наглѣждатъ не само мѣстното население отъ участъка, но и какво правятъ, отъ гдѣ идятъ и къдѣ отиватъ гоститѣ и пѣтнициитѣ. (Приема се).

Чл. 98.

Старшитѣ сж задължени да наглѣждатъ както уволненитѣ въ запасъ долни чинове въ войската, тъй и уволняемитѣ привременно въ отпускъ. (Приема се).

Чл. 99.

Въ случай на призивъ той наглѣжда, щото вситѣ призовани на воената служба да се представятъ у врѣме, и ако нѣкой отъ тѣхъ се укрива, зема мѣрки за хващанieto имъ, и намѣренитѣ представлява немедленно на окол. началникъ. (Приема се).

Чл. 100.

Старшитѣ наглѣждатъ за безопасността пѣтицето и свободата на съобщението въ неговитѣ участъкъ, за която цѣль той и самъ постоянно обикаля участъка. (Приема се).

Чл. 101.

Старшият въ случай на пожаръ, колкото може по скоро, се явява на мѣстото, и зема мѣрки за прекъсването му, сжщо и за упазването живота и имота на жителитѣ.

При това издирва виновнитѣ и го задържа, като съблюдава най-възможното прѣдпазване, за да не би да се арес-

тува нѣкое невинно лице, и за всичко съобщава немедленно на своя непосредственъ началникъ. (Приема се).

Чл. 102.

По сжщитъ начинъ постѣпва той и въ случай на противозаконно сборище. Ако на увѣщението му сборище не отговори съ растурианье, старшият увѣдомлява непосредственитѣ си началникъ и въ сжщо врѣме си събира стражата.

Забѣлѣжка Въ участъцитѣ по окръга, въ случай на необходимостъ, старшият взема нуждитѣ мѣрки по свое усмотрѣние и донася за това веднага на началникътъ си; въ отсъствие на старшиятъ, единъ отъ младшитѣ извършва сжщото. (Приема се).

Чл. 103.

До гдѣ се не въстанови порядъка, началника на участъка остава на мѣстото, и се старае да разясни кой и каква е била причината на безпорядъка. (Приема се).

Чл. 104.

Стражаритѣ не могатъ да се мѣсятъ въ общинскитѣ дѣла; нѣ ако забелѣжатъ нѣкой противозаконни и несправедливи дѣйствия по общинскитѣ дѣла, тѣ донасятъ за това на началникътъ. По исканieto на общинскитѣ управители, тѣ сж длъжни да имъ сждѣйствуватъ, ако видятъ че съдѣйствието имъ не е противозаконно. (Приема се).

Чл. 105.

Старшият въ участъка си е длъженъ да помага всекому, който се нуждае отъ неговата помощъ, и да прѣкратава всеки безпорядкъ, даже и въ случай когато трѣбва да се прѣмине въ другитѣ участъкъ. (Приема се).

Чл. 106.

Ако старшият узнае навѣрно, че въ сжсѣднитъ му участъкъ станатъ противозаконни или престѣпни дѣла, той е длъженъ да съобщи това безъ помайване на началника на онзи участъкъ. (Приема се).

Чл. 107.

Старшият е длъженъ да помага на лица въ служба по другитѣ вѣдомства въ всичко що се касае до службата му, но да изпълнява частни порѣчки отъ тѣзи лица, той може само когато приеме заповѣдъ отъ своя началникъ. (Приема се).

Чл. 108.

Като се грижи за запазване общето здравие, старшият наедно съ подчиненитѣ си стражари, наглѣдва:

а) Да се не продаватъ въ дюгенитѣ и по пазаритѣ гнили, развалени и вредни за здравieto припаси.

б) Да се изгарятъ до сламка сѣното и сламата, които сж служили за постилка на болни отъ заразителни болести.

в) Да се заравятъ умрѣлитѣ отъ заразителни болѣсти не по малко отъ 2 аршина гълбочина.

г) Да се заравятъ умрѣлитѣ животни три аршина гълбочина и да се не одиратъ, ако сж умрѣли отъ чума и други заразителни болѣсти.

Геровъ: Това е работата на Градскитѣ Общински Слѣвѣти. Старшиятъ трѣба да съобщава на тѣхъ да го изпълняватъ.

Докладч. Аневъ: Това го има по-долѣ, г-не Геровъ.

Шивачовъ: Оттеглямъ си думата, понеже се съгласи г-нъ Геровъ.

Председателъ: Приема ли се чл. 108, както го е приела комисията? (Приема се).

Докл. Аневъ: (Чете): «Старшиятъ се грижи за своевременното поправяние пѣтищата, мостоветѣ и бродоветѣ, като се обръща съ своитѣ трѣбования за това къмъ надлѣжнитѣ мѣста и лица».

Шивачовъ: Г-нъ Бобчевъ желаете да направи една прибавка, може тукъ да се прибави.

Докл. Аневъ: Азъ отговорихъ по-напредъ на г-на Бобчева, че има особенъ членъ, и на този членъ ще стане прибавката.

Председателъ: Приема ли се чл. 109? (Приема се).

Чл. 110.

Освѣтъ предвиденитѣ книги въ чл. 68 отъ настоящия правилникъ старшиятъ сж задѣлжени да държатъ и слѣдующитѣ:

а) Расписъ на младшитѣ стражари съ забѣлѣжанье кога чий редъ е да се плати въ участъка, и какви порѣчки се даватъ всекому отъ тѣхъ.

б) Книжка съ кратко изложение на всичкитѣ донесения на началника, и отъ съобщенията на другитѣ участкови началници.

в) Книжка за записване донесенията на младшитѣ стражари, слѣдъ като се завърнатъ отъ постѣтъ си. (Приема се).

ГЛАВА VI.

Длъжноститѣ на младшитѣ стражари.

Чл. 111.

Младшитѣ стражари въ всеки участъкъ намиратъ се подъ непосредствено водение на участковий старшиятъ; отъ него тѣ получаватъ заповѣди и нему даватъ отчетъ за извършенитѣ отъ тѣхъ порѣчки и за всичко що би се случило въ врѣме на службата имъ въ участъка. (Приема се).

Чл. 112.

Стражарина трѣба да бѣде усърденъ къмъ службата си, безъ укоръ въ повѣдението си и да оправдава довѣрието на началството. (Приема се).

Чл. 113.

Стражарина доклѣ е въ служба обязанъ е винаги да се явява по улицата не иначе освѣтъ въ формата и орѣжието си. (Приема се).

Чл. 114.

Кога срѣщне по горни граждански или военни чинове, той е длѣженъ да имъ отдава честъ. Въ сношенията си съ жителитѣ младшиятъ стражаринъ е длѣженъ да е учтивъ и да пази винаги най предпазлива прилика, трѣба да внимава въ дѣлата и думитѣ си, тѣй щото да не би съ своята грубость да извика оскръблениа върху си и осжждения върху службата си. (Приема се).

Чл. 115.

Всички полицейски стражари, трѣба да пазятъ строга тайна въ всички работи или порѣчки, гдѣто това се изисква отъ началството имъ. (Приема се).

Чл. 116.

За разгласение тайнитѣ стражари, не само се испжда отъ служба, но се дава и подѣ сѣдѣ, (ако отъ разгласяването произлизатъ вредове за службата). (Приема се).

Чл. 117.

Младшиятъ стражари сж длѣжни да извършватъ безотлагателно всичкитѣ порѣчки на окръжний управителъ, околийскитъ началникъ, градскитъ началникъ и приставитѣ, гдѣто има такива, и на старшитѣ въ участъка. (Приема се).

Чл. 118.

Въ кафенета, кръчми и други подобни завѣдения стражарина може да влиза само по службата си. Въ таквиза случаи той трѣтва да се държи опитно и съ достоинство. (Приема се).

Чл. 119.

Никому отъ стражаритѣ не е позволено да прави търговия, да държи кръчма или какво да е друго завѣдение. (Приема се).

Чл. 120.

Младшиятъ стражаринъ е длѣженъ да знае всичкитѣ пѣтища, мѣста и пѣтеки, села, чифлици и кръчми и да запознае всичкитѣ жители въ участъка си. (Приема се).

Чл. 121.

Той помага на селскитѣ власти въ случаи, когато се поиска неговата помощ отъ самитѣ власти, но по никога начинъ не се намиса въ тѣхнитѣ распорѣждания по дѣла не относящи се къмъ полицейското вѣдомство. — Въ нуждитѣ случаи той има право да иска помощ отъ селскитѣ общински управления, и общинитѣ сж длѣжни да даватъ таа помощ незабавно подѣ страхъ да отговарятъ за всичкитѣ послѣдствия отъ неиспълнението на тази обязаность (Приема се).

Чл. 122.

Въ горѣказаний както и въ всѣки случай, когато сж на-товарени отъ закона или отъ по-горнитѣ власти да искатъ отъ жителитѣ нѣщо или да викатъ нѣкого, стражаритѣ дѣй-ствуватъ предпазливо и никакво принуждение нѣматъ право да употрѣбятъ. Ако думитѣ и приличнитѣ имъ настоявания не се слухатъ, тѣ направятъ актъ за това и се връщатъ да донесжатъ на онѣзи, които сж ги пратили или на начал-ството си. (Приема се).

Чл. 123.

Тѣ дѣйствуватъ принудително но предпазливо, само то-гава, когато това имъ е заповѣдано или се изисква отъ за-кона. (Приема се).

Чл. 124.

На всичкитѣ членове отъ полицейската стража е строго забранено да преминаватъ границата на Българското Кня-жество безъ рѣшението на началството. (Приема се).

Чл. 125.

Всѣки стражаринъ е длъженъ да пази облѣклото си и оружието си чисте и исправно. За небрежность въ това от-ношение стражаринъ се наказва отъ околийскій или град-скій началникъ дисциплинарно и освѣнъ това му се при-хваща частъ отъ заплатата за загубване и развала на тѣзи вѣщи по негово невнимание и нехайство.

Тукъ има едно малко измѣнение. Има подиръ дисципли-нарно една прибавка: «слѣдъ като земе за това съгласието на окръж. управитель».

Предсѣдатель: Приема ли се члена съ прибавката на комисията? (Приема се).

Чл. 126.

Заболѣли стражари се превозватъ на кола отъ участъкъ въ най близката болница и се лѣкуватъ на правителсвенна смѣтка. (Приема се).

Чл. 127.

По заповѣдъ на началника на участъка стражаритѣ сж задължени да забиралятъ постоянно всичкитѣ мѣста на участъка, селата, чифлицитѣ, кръчмитѣ и ханицата и да преглеждатъ изъ далечъ що става тамъ. Преди да тръгнатъ на пѣтъ, старшиятъ ги преглежда и имъ дава своитѣ наста-вления, а при завръщанieto си явяватъ се пакъ предъ сжщи старши и му обаждатъ за всичко що сж видѣли, чули и направили въ врѣме на обикалянето участъка. (Приема се).

Чл. 128.

Въ обикалянето си стражаритѣ распитватъ безъ най-малко стѣснение и отѣгчение за хората, не се ли е случило нѣкадѣ нѣкое зло, преглеждатъ сами що се върши на всѣ-кадѣ и придираватъ горитѣ, тѣснитѣ пѣтеки и други мѣста, гдѣто би могло да се криятъ подозрителни хора. (Приема се).

Чл. 129.

Особено старание полагатъ стражаритѣ за своеврѣмен-ното обявление правителственнитѣ постановления и распо-реждания на жителитѣ въ участъка. (Приема се).

Чл. 130.

Стражаритѣ сж длъжни да обръщатъ внимание върху лицата подъ полицейски надзоръ; за това тѣ трѣбва да зна-ятъ списъка на находящитѣ се подъ надзоръ лица въ уча-стъка, и щомъ си промѣни нѣкой отъ тѣхъ мѣстожителство, стражарина за това донася на старшиятъ. (Приема се).

Чл. 131.

Стражаритѣ наглѣдватъ уволненитѣ въ запасъ или въ отпусъка долни военни чинове. Тѣ надзираватъ щото та-кива лица да не стоятъ въ участъка безъ билетъ.

Ф. Мариновъ: Тука желая да зная, какви билети е разбиралъ законодателя.

Доклад. Аневъ: Всѣки запасний солдатинъ, когато се уволни, получава единъ билетъ, и когато се призовава на ново пакъ получава. За това полицията трѣбва да знае, има ли билетъ или не, защото може да има намѣрение да бѣга.

Ф. Мариновъ: Задоволявамъ се.

Предсѣдатель: Приема ли се членътъ както си е? (Приема се.)

Чл. 132.

Когато стане призивъ на запаса за дѣйствителна служба, стражаритѣ настояватъ, щото повиканитѣ въ врѣме да оти-ватъ съ билетитѣ си въ опредѣленото сборно мѣсто. Тѣ сжщо тѣ преглеждатъ да не би да се криятъ по участъка войскари, и ако намѣратъ такива, задържатъ ги, и ги пре-пращатъ на непосредствениятъ си началникъ. (Приема се.)

Чл. 133.

Тѣ надзираватъ, щото предписанията отъ членъ чочно да се изпълняватъ (относително порядъка когато има богослу-жение). (Приема се.)

Чл. 134.

Тѣ преглеждатъ щото порядъка да се не нарушава отъ пияни лица, и въ случай нужда ги отвѣжда (дома или въ полицията, ако тѣ сж не извѣстни.) (Приема се.)

Чл. 135.

Тѣ наглеждатъ пѣтищата да бждѣтъ свободни и безопа-сни, обръщатъ внимание да се не трупва буклукъ, смѣтъ по пѣтищата, да се не вредятъ и развалятъ дърветата, хенде-цитѣ, искусствениѣ работи. Ямитѣ, провалнтѣ и други опа-стни мѣста по пѣтищата и улицитѣ, трѣбва да се държатъ заградени и съ предпазителни знакове; да се не оставятъ да нощуватъ товарени кола по улицитѣ, пѣтнитѣ кола да

държатъ всекога дѣсната страна, когато вървятъ и хората, които ги каратъ, да се не отдалечаватъ отъ тѣхъ никога.

Тукъ е мѣстото на предложението, което е направилъ г-нъ Бобчевъ.

Бобчевъ: Най-послѣ трѣбва да се притури, че тѣзи, които повреждатъ дърветата, трѣбва да се предаватъ на съдъ; защото много хора има, които даже бератъ дървата отъ тѣхъ.

Председателъ: Ще се каже, че трѣбва да се притури най на края.

Поповъ: Тукъ гдѣто се казва, че «надгледва пѣтищата да бѣдѣтъ свободни и безопасни, обръщатъ внимание» на общитѣ трѣбва да се каже.

Доклад. Аневъ: Разбира се, че е обязанностъ да донася това, както се казва по-долу въ единъ членъ. Ако е нужно, тѣ веднага правятъ распореджане и предпазватъ населението отъ опасностъ.

Шивачофъ: Щомъ се предвижда, че тѣ нагледватъ дърветата да не се повреждатъ, то щомъ намѣри повреда, началника на този стражаръ е длъженъ да предаде дѣлото на съдъ. Това само по себѣ си се разбира.

Бобчевъ: Тукъ не се разбира кои дървета. Слѣдователно ще се притури една алинея, която да потвърждава това точно и ясно. (Съгласно.)

Докл. Аневъ: При послѣдното четение ще туримъ една забѣлѣжка.

Председателъ: Приема ли се, както комисията го прочете? (Приема се.)

Докл. Аневъ (чете:)

Чл. 136.

Стражаритѣ наблюдаватъ, щото жителитѣ да изпълняватъ точно вѣстѣ распореджания и правила за предпазване отъ пожаръ. (Приема се.)

Чл. 137.

Тѣ наблюдаватъ върху точното изпълнение предписанията отъ членъ 40 относително неотпущанието уловенитѣ лица. (Приема се.)

Чл. 138.

Стражаритѣ се връщатъ отъ пожаръ слѣдъ съвършеното му изгасяване.

Има една прибавка: «Стражаритѣ се връщатъ отъ пожара само слѣдъ свършване погашението».

Чл. 139.

Тѣ преглѣждатъ когато прелѣятъ рѣкитѣ мостоветѣ и шосетата да бѣдѣтъ добри запазени, по бродоветѣ да има

предпазителни знакове или стражари, за да обаждатъ на пѣтищитѣ опасността; грижатъ се да се оправятъ пакъ колкото е възможно по скоро прекъснатитѣ съобщения, като донесятъ за това на старшии или на селскитѣ власти и приканватъ послѣднитѣ да направятъ зависящото отъ тѣхъ по това дѣло. (Приема се.)

Чл. 149.

Когато се появятъ бѣсни и пакостливи зверове, стражаритѣ помагатъ на селскитѣ власти и на жителитѣ за истрѣблението имъ. (Приема се.)

Чл. 141.

Стражаритѣ прегледватъ да бѣде чисто по мѣстата, дѣто се коли и продава мѣсо, като настояватъ, щото добитѣка да бѣде преглѣданъ отъ надлѣжний докторъ, и да се коли само на опредѣленитѣ отъ общинскитѣ власти мѣста. За неисправността по тази частъ тѣ донасятъ на своето начальство, което съобщава на общинското управление за постъпване съ виновнитѣ споредъ закона. (Приема се.)

Чл. 142.

При появението на заризителни болести и моръ по добитѣка сѣки стражаръ неуморимо помага на гражданскитѣ и общинскитѣ власти, за да се положатъ въ дѣйствиѣ всичкитѣ предпазителни мѣрки. (Приема се.)

Чл. 143.

Въ таквизи случаи, когато заплашва внезапна смъртъ като на примѣръ: кога нѣкой се дави, обѣси, удуши, отрови замръзне и прочее, стражарина е длъженъ самъ да помогне колкото може и незабавно праща за най-близкий докторъ. (Приема се.)

Чл. 144.

Тѣ нагледватъ да се изпълнятъ правилата за погребването на мъртвитѣ. (Приема се.)

Чл. 145.

Полицейскитѣ чинове по укази на военнитѣ части да се размѣстятъ въ града или селата, кога пристигнатъ или преминаватъ презъ нѣкое мѣсто.

Д-ръ Цачевъ: Искамъ да се допълни така: «Полицейскитѣ чинове по указанието на общинскитѣ управления помагатъ на военнитѣ части и т. н. т.

Докл. Аневъ: (Съгласно.)

Председателъ: Приема ли се чл. 145 съ допълнението? (Приема се.)

Чл. 146.

Тѣ се ръководятъ по глава . . . за прѣслѣдване престѣпленията. (Приема се.)

Чл. 147.

Когато се намѣри по пѣтицата или друго мѣсто мъртво тѣло, стражаритѣ веднѣга донасятъ за това на началството си. (Приема се).

Чл. 148.

Тѣ подробно и внимателно разглеждатъ мѣстото, дѣто се намира тѣлото, забѣлѣжаватъ положението и състоянието на трупа, когато го сж намѣрили, и дрѣхитѣ съ които тѣлото е покрито, има ли на около оръжје и нѣкакви други знакове около тѣлото, които да даватъ съмнение, че чловѣка е убитъ, какви нѣща и книги се намиратъ около трупа.

Чл. 149.

Всичко това като разгѣда стражарина, пази чрѣзъ каруулъ отъ близкото село или самъ трупа и всичкитѣ около него нѣща непожтнати, догдѣто извѣсти за това «своа непосредственъ начальникъ» и пристигне съдебний слѣдователъ. (Приема се).

Чл. 150.

При препроваждане престѣпникъ на стражарина се дава и книга, която той предава съ заплѣний гдѣто трѣбва, и на завръщане на постѣта си той представлява на старший си квитанция че е предалъ исправно заплѣнийтъ, както и вситѣ нѣща, които му сж били предадени сир. пари и проч. (Приема се).

Чл. 151.

Строго е забранено на стражаритѣ да се отбиватъ съ заплѣнитѣ по кръчмитѣ и ханищата, освѣнъ въ крайна нужда, когато на заплѣнитѣ се иска да ядатъ, да починатъ, или да спятъ нощъ и не имъ е възможно това да направятъ на друго мѣсто по нѣмане участъкъ. Но при това стражаритѣ трѣбва да бдятъ, щото арестантитѣ да нѣматъ сношение съ никакво постороно лице.

Бобчевъ: Тукъ да се притури една дума, защото онзи день видѣхъ съ очи, че единъ жандаръ, като караше единъ арестантинъ, 4 пѣти го удари съ пушката, и той падна на очитѣ си. За това да се добави, щото жандармитѣ да се отнасятъ чловѣколюбиво, и да не имъ праватъ пакостъ въ съпровождане.

Докл. Аневъ: За това се предвижда въ предишний членъ.

Шивачовъ: Както каза г-на докладчика, въ по предишний членъ е предвидено, какъ трѣбва да се отнасятъ младшитѣ и старшитѣ стражари. Въ този членъ даже безъ да се предвижда, щомъ стражарина направи зло на арестантина, той трѣбва да се накаже. И по напредъ се спомена, че жандармитѣ трѣбва да бждатъ учтиви и вежливи.

Д-ръ Цачевъ: Сжщото щѣхъ да кажъ.

Докл. Аневъ: Оттеглямъ си думата.

Бобчевъ: Азъ мисля, че не е въ тази смисълъ. Тамъ е казано за частни хора, а за арестантитѣ не е казано нищо. Когато кара нѣкои жандаринъ нѣкого арестантина отъ единъ градъ въ другъ, или отъ едно мѣсто въ друго, той го блѣска съ пушката, както това видѣхъ, когато ходихме за изборитѣ въ Търново.

Шивачовъ: Подъ думата частни лица се разумѣватъ всици. Този членъ никакъ не дава право да се биятъ арестантитѣ и пр. За това да се отхвърли предложението на г-на Бобчева, и да се приеме члена, както го предлата комисията.

Бобчевъ: Не го оттеглявамъ никакъ.

Бошнаковъ: Азъ съмъ съгласенъ да има таково нѣщо въ нашия уставъ, ако да не бѣше предвидено въ предишний членъ, че стражаритѣ трѣбва да бждатъ учтиви и вежливи. Азъ мисля, че като бждатъ подъ прямия надзоръ на околийскитѣ начальници и окр. управители, нѣма да си позволяятъ да направятъ таково нѣщо; защото, като е предвидено, че трѣбва да бждатъ вежливи, нѣма нужда да се притури таково нѣщо тука. Но най послѣ не настоявамъ, може да се прибави. Това ще обезпечи по вече арестантитѣ, когато се съпровождатъ.

Докл. Аневъ: Азъ вѣрвамъ на думитѣ на г-на Бобчева; защото азъ самъ видѣхъ подобно нѣщо преди нѣколко дена, че се разиграваше по улицитѣ; но мисля, че за напредъ нѣма да се случаватъ. Пакъ ако Нар. Събрание е съгласно, то да се прибави.

Бобчевъ: Азъ съмъ съгласенъ да се прибави, т. е. да се каже, какъ трѣбва да се отнасятъ стражаритѣ съ арестантитѣ, когато ги каратъ.

Д-ръ Цачевъ: Предложението на г-на Бобчева си нѣма мѣстото тукъ; защото единъ стражаръ трѣбва да се отнася съ всици скромно и вежливо, както го изисква чловѣчеството. Слѣдователно еднажъ прието въ закона, не можемъ да цитирами сжщитѣ думи въ всеки параграфъ. Ако не сжществуваше такъвъ параграфъ въ настоящия законопроектъ, тогава бихъ се съгласилъ съ г-на Бобчева, но щомъ има, тогазъ не е нужда да се прибавя другъ. За това по мое мнѣние не е умѣстно да се туря това, което го има въ другъ параграфъ.

Докл. Аневъ (чете): «Строго е забранено на стражаритѣ да биятъ заплѣнитѣ или да се отбиватъ съ тѣхъ и пр. (Гласове: Да!)

Шивачовъ: Азъ не разбирамъ какъ може да се тури таково нѣщо, когато никакъвъ законъ не позволява да се биятъ арестантитѣ. Слѣдователно до сега сж ги били жандармитѣ, а отъ сега имъ се забранява. Стражаря, било съ арес-

тантинъ или какво и да е лице, той е длъженъ да бжде вѣжливъ къмъ всѣкого. Ако не ще, той трѣба да отговаря предъ своето началство.

Марко Велювъ: Г-нъ докладчикъ каза, че това, което предлага г-нъ Бобчевъ да се тури въ този членъ не било справедливо. Азъ казвамъ г-да, че това се извършва съ народа. Ако нѣкой е престъжникъ, нека властѣта го съди, а не стражаритѣ да го биятъ съ кундацитѣ по гърба. Заради туй трѣба да се предвиди това, което предлага г-нъ Бобчевъ.

Доклад. Аневъ: Комисията е съгласна и при последното четение ще се редактира предложението, както желае г-нъ Бобчевъ. (Съгласно).

Председателъ: Членъ 151 ще се редактира при последното четение, споредъ предложението на г-на Бобчева. Слѣдователно Нар. Събрание приема ли го тъй, както ще се редактира? (Приема се).

Доклад. Аневъ (чете):

Чл. 152.

Запретено е да се даватъ на запретитѣ въспалителни пития по пѣтя. (Приема се).

Чл. 153.

Ако по небрежностъ на съпровождающитѣ стражари запрѣнитѣ избѣгнатъ, виновнитѣ се предаватъ на съдъ (споредъ вината имъ). (Приема се).

Чл. 154.

Стражаритѣ на съѣднитѣ участци сж длъжни подъ строга отговорностъ да помагатъ на стражарина, който преслѣдва побѣгнѣлъ запрѣнникъ. Въ такъвъ случай стражарина е въ право да търси помощъ и отъ общинскитѣ мѣстни власти. (Приема се).

Чл. 155.

Стражаритѣ, съгласно съ членоветѣ на закона, изпълняватъ всичкитѣ законни искания на селскитѣ власти както и на акцизнитѣ, горскитѣ, митарскитѣ и други управления. (Приема се).

Чл. 156.

Колкото до распрацанье извѣстия, обявления и привикания хора, стражаритѣ дѣйствуватъ само по заповѣдь отъ своитѣ началства. (Приема се).

Тукъ трѣба г-да представителитѣ да обърнатъ последната страница, защото има типографическа погрѣшка.

Чл. 157.

Ако не може да извърши онова, което му се иска отъ нѣкоя властъ, стражарина е длъженъ да обясни писмено или устно, ако е неграмотенъ, по каква причина не може да изпълни исканьето. Ако отъ сетѣ тая причина се намери недостаточна, и за хазната или за населението и по-

рядка излѣзжтъ отъ неговий отказъ нагуби, стражарина отговаря дѣто трѣбва, както за уклонение отъ служебнитѣ му обязанности. (Приема се).

Чл. 158.

Въ сношенията си съ всички длъжностни и недлъжностни лица стражаритѣ трѣбва да бждатъ строго вежливи и почитателни. За всѣка грубостъ, която би показали къмъ нѣкое лице, стражаритѣ ще отговарятъ предъ своето началство или предъ съдѣтъ. Тѣ винаги трѣбва да даватъ примѣръ на добро обхождане и на уважение къмъ властитѣ и къмъ гражданитѣ. (Приема се).

Чл. 159.

Когато извършватъ нѣщо по искание на селскитѣ или други власти, стражаритѣ донасятъ тутакси на своето началство. (Приема се).

Чл. 160.

Заповѣди некасаючи се до тѣхната служба и дадени не отъ тѣхнитѣ или други власти, стражаритѣ не сж длъжни да изпълняватъ. (Приема се).

Чл. 161.

Стражаритѣ се въоръжаватъ и обличатъ отъ държавната каса.

Дрехитѣ на стражаритѣ, както и нуждното въоръжение, се приготвяватъ отъ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла по приетата форма и на слѣдующитѣ срокове.

I. Облѣкло.

За колко години

1. Късагъ	1
2. Панталонъ	1
3. Кабаница (шинелъ)	2
4. Калпакъ	2
5. Раменици	1
6. Трицвѣтенъ вълненъ поясъ	1
7. Левче на калпака	1
8. Качулка (гугла)	2

II. Въоръжение.

1. Сабя съ червенъ ремень презъ рамо.
2. Револверъ.
3. Патронникъ.
4. Връвъ (гайтанъ) за револверъ 3 год.
5. Пушка.
6. Малка свирка.

Белѣжка. Герба на калпака, саблята, револвера и свирката служатъ за неопредѣлено врѣме. (Приема се).

Чл. 162.

Облѣклото на стражаритѣ има слѣдующата форма.

I. У коннитѣ.

Късакътъ (мундирътъ) отъ мѣстно тъмно-синю сукно съ раменици отъ червено сукно и съ червени обшивки на около и по ширветѣ, съ два реда желти мѣдни копчета отпредъ.

Панталонъ отъ сѣщото тъмно-синю сукно съ червена обшивка.

Ботуши високи съ шпорове, обути всѣкога връзъ панталонитѣ.

Раменигъ на дѣното рамо отъ чрвена вълна.

Поясъ чрвенъ съ тъмно сини прѣчки редове надъ мундира (късакътъ).

Кабаницата (шинелъ) отъ сиво сѣдлатско дебело мѣстно сукно съ червени раменици и претѣгнатъ изодзадъ.

Качулка съ сиво-жълто сукно.

Калпакъ съ червено дѣно и съ левче отъ предъ.

II. У пѣшитѣ.

Формата на облѣклото у пѣшитѣ стражари е почти сѣщата, както у конницитѣ, съ тая само разлика, че мундира, късакътъ, панталонитѣ биватъ отъ черно-жълто мѣстно сукно, че на ботушитѣ имъ нѣма шпори (бодли) и че кабаницитѣ (шинелитѣ) имъ биватъ отъ сиво сукно.

Въ една алинея дѣто се казва за «ботушитѣ» има приурено и чипици, защото може лѣтно врѣме да се позволи на пѣшитѣ стражари да носятъ вмѣсто ботуши, чипици. (Приема се).

Чл. 163.

Лѣтѣ на стражаритѣ се даватъ бѣли платнени късацы (мундири) съ червени раменици. (Приема се).

Чл. 164.

На вратницитѣ и на раменицитѣ (пагонитѣ) у младшитѣ стражари нѣма никаква нашивка, а старшитѣ се познаватъ по това, че на раменицитѣ на късакътъ (мундира) и на шинелята имъ, както и на вратника и на ржаквитѣ на късакътъ и на кабаницата имъ се нашиватъ златни широки ширити. (Приема се).

Чл. 165.

Облѣклото и въоръжението на Околийскитѣ и Градски Началници, както и на приставитѣ състои въ късакъ и панталонъ отъ синетъмно сукно отъ плетени златни офицерски раменици и съ червени обшивки.

Тукъ е измѣнено «на приставитѣ раменицитѣ да бждѣтъ бѣли». (Приема се).

Чл. 166.

Презрамний ремѣкъ на саблята у Окол. и Градски Началници бива все жълтъ златенъ каквито сѣ и раменицитѣ имъ; у приставитѣ биватъ бѣли. (Приема се).

Чл. 167.

Пушкитѣ, сабитѣ и револверитѣ у стражаритѣ биватъ подъ № № и се повръщатъ назадъ, когато стражарина остави службата. (Приема се).

Чл. 168.

Приряда на конѣтѣ трѣбва да си прилича и да нѣма голѣма разлика между тоя прирядъ у стражаритѣ въ сѣщата околия. (Приема се).

Чл. 169.

При всѣко окръжно управление се намира по единъ складъ за пазене на дрѣхитѣ и за оружията на полицейската стража въ окръга. (Приема се).

Чл. 170.

Склада се намира подъ вѣдомството на окръжний управителъ. (Приема се).

Чл. 171.

Приеманѣто и издаванѣто на вѣщитѣ става по точно записване въ нарочито за това заведена книга.

За загубенитѣ нѣща отговаря окръжний управителъ. (Приема се).

Чл. 172.

Ако по вина на стражарина нѣкоя вѣщъ отъ облѣклото или въоръжението му се промѣни преди опредѣлений срокъ, задръжа се отъ заплатата му една часть съразмѣрна съ стойността на вѣщитѣ и съ предварителното време. (Приема се).

Чл. 173.

Долнитѣ дрѣхи като ризи, гащи и пр. ги доставятъ сами стражаритѣ на своя смѣтка.

Ф. Мариновъ: Мисля, че е нужно да се тури, че и ботушитѣ сами да си ги доставятъ.

Шивачовъ (чете): «Долнитѣ дрехи, като гащи, ризи и пр. ги доставятъ сами стражаритѣ за своя смѣтка». Тукъ като има и пр. то се разбира, че и ботушитѣ. Тѣй като въ предидущий членъ е опредѣлено, за това буквално нѣма нужда да се тури и тукъ.

Ф. Мариновъ: Не можихми да се разберемъ, защото ризи и гащи струватъ по вече, отъ колкото ботуши.

Докл. Аневъ: Г-нъ Ф. Мариновъ ако прочете 161 чл. ще се увѣри, че е излишно да се тури и за ботуши. Тамъ точно е опредѣлено, отъ какво състои облѣклото.

Ф. Мариновъ: Понеже по горѣ е опредѣлено, кое ще имъ се доставя отъ страна на правителството, тогазъ този членъ съвсѣмъ не е нуженъ.

Шивачовъ: Този членъ направенъ е за обяснение на предидущия, въ който сѣ опредѣлени тѣзи нѣща, които се

даватъ отъ страна на правителството; а тукъ се казватъ ония нѣща, които трѣбва всѣки жандармъ самъ да си добавя. И освѣнъ това, казва се въ този членъ «и прочее», ще каже, че всичкитѣ нѣща не сж предвидени въ него, които той ще трѣбва да си доставя. И може да има още други нѣща, които ние сме забравили.

Д-р Пачевъ: Думитѣ на г-на Ф. Маринова сж твърдѣ умѣстни и трѣбва тукъ да се опредѣли и за ботушитѣ. Въ чл. 161 сж опредѣлени всичкитѣ дрѣхи, които ще получава отъ хазната единъ полицейски стражаръ. И тогава може да се махне този членъ, защото тѣй се разбира, че остатъка само трѣбва да си купува.

Докл. Аневъ: Комисията се съгласява съ г-на Ф. Маринова, да специфицира той своето предложение; напр., че ще се купуватъ и чорапи и шрумфбандли.

Шивачовъ: Нѣма нужда да се исхвърли този членъ. Това нищо не бърка. Тукъ има думата «и прочее», която значи много нѣщо и моля г-на докладчика, за да се свършатъ дебатитѣ да притуримъ тамъ: «и зимни».

Докл. Аневъ: Азъ не съмъ съгласенъ съ това, нека да се даде на гласоподаване.

Председателъ: Постоянствува ли г-нъ Ф. Мариновъ на предложението си.

Ф. Маринновъ: Постоянствувамъ.

Председателъ: Ще дамъ на гласоподаване члена, както го е приела комисията, и ако тѣй не се приеме, тогава ще дамъ на гласоподаване предложението на Ф. Маринова. Който не е съгласенъ, да се приеме чл. така, както го е приела комисията да си дигне ржката. (Меншинство дига).

Докл. Аневъ: (Чете):

ГЛАВА VII.

Заплата на стражаритѣ.

Чл. 175.

Стражаритѣ иматъ слѣдующата заплата:

Пѣшитѣ младши стражари получаватъ ежегодно по 600 лева.

2. Старшитѣ пѣши	по 900 лева
3. Конницитѣ младши	» 900 »
4. Старши конни	» 1200 »

Забѣлѣжка. Конний стражаръ е длъженъ да има свой конъ, свои конски приряди и да храни коньтъ си на свои разноски. (Приема се).

Нѣма никакви измѣнения.

Д. Поповъ: Ние казахме, че ще да имаме по-добри жандарми, но ако имъ остане заплата отъ 600 фр., тогава не ще да имаме добри и за напредъ, защото ние искаме да бждатъ грамотни, (Гласове: По възможность) и азъ би желалъ да имъ се увеличи заплата.

Д-ръ Пачевъ: Заплата, която представя комисията за пешитѣ стражари е достатъчна, защото ще получаватъ и дрехи, и слѣдователно, 600 фр. сж довольно.

Шивачовъ: Азъ искахъ почти това да кажа, както г-нъ Д-ръ Пачевъ, че именно 600 лева сж 3000 гроша и ще бждатъ доволни, като получаватъ сжщеврѣменно и мундиръ и освѣнъ това, комисията е имала предъ видъ досегашнитѣ плати, които не е искала да увеличи.

Д. Поповъ: Тукъ подъ думата «младши» не разбирамъ само, че сж млади, но тия хора сж много пѣти и фамилисти, които иматъ 5 или 6 дѣца, и питамъ, може ли съ 600 фр. да се прехранятъ? Ако не имъ даваме по-вече, то нѣма да имаме такива жандарми, каквито ги искаме; съ 50 л. на мѣс. може ли да живѣе една фамилия?

Манафовъ: Г-да представители! Вие не знаете, каква роля играятъ жандармитѣ. На тѣхъ се възлага да пазятъ имуществата ни, на тѣхъ се възлага всичко. За да имаме добри стражари, и за да можемъ да се надѣваме на тѣхъ, за да могатъ тѣ честно да изпълняватъ службата си, то платата е твърдѣ малка. За това предлагамъ на Нар. Събрание, ако приема, нека се уголѣми тя съ 200 фр., или съ 150 фр., и тогава можемъ да се надѣваме, че нашитѣ стражари, който ще вардятъ имота и живота на гражданитѣ, ще отговарятъ на тази длъжностъ, ще я изпълняватъ твърдѣ честно и съвѣстно. Защото съ 600 л. ние не ще имаме тия стражари, за които ни е цѣльта.

Д-ръ Пачевъ: Азъ би се съгласилъ съ г-на Манафова, ако би да сж обстоятелствата съвсѣмъ други; но днесъ има много хора, които търсятъ работа, и които могатъ съ 600 фр. да преминатъ въ провинцията. Ще намѣримъ хора честни, които могатъ да изпълняватъ полицейскитѣ обязанности, както се слѣдва. Азъ се съгласявамъ съ мнѣнието на комисията и предлагамъ, да се даде на вишегласие.

Шивачовъ: Азъ се съгласявамъ съ г-на Манафова относително до длъжноститѣ на полицията, но относително заплата ѝ, никакъ не мога да се съглася, защото нѣколко щатове се вече промѣниха, но ние не виждаме да се е нѣкакъ уголѣмила заплата на жандармитѣ и незнамъ, защо днесъ да се уголѣмява; но ако желае Нар. Събрание да се уголѣмятъ платитѣ, тогава е другъ въпросъ.

Докл. Аневъ: Относително заплатитѣ имамъ да кажа, че комисията е обмислила въпроса твърдѣ добрѣ и намѣрила, че 600 фр. не сж малко. И по напредъ, когато бѣха подъ гражданското вѣдомство, получавалъ е единъ младши жандармъ 13 р. на мѣс. т. е. 45 ф., а сега ще получава 50 л.,

тъй щото съ 600 л. годишно е удовлетворена нуждата на пѣшитѣ стражари.

Манафовъ: Каза г-нъ Цачевъ, както и Шивачовъ, че имало много празни хора, които ще се съгласятъ, да служатъ за 600 фр. Азъ казвамъ, ще се съгласятъ и съ 200; ние сме виждали, даже отъ събравшитѣ се тукъ иматъ хора, на които плащатъ по 100 лева на годината. Но стражарина трѣбва да бѣде човѣкъ, който да е обезпеченъ материально да и изпълнява своята длъжностъ. (Гласове: Исчерпано.)

Д. Поповъ: Азъ не знамъ, защо сж заплатитѣ на жандармитѣ толкова ниски. Въ другитѣ учреждения получаватъ писци, които сж на възраст отъ 15 год., по 150 фр. мѣсечно, а жандарина, който е най-близъкъ къмъ населението и къмъ селянитѣ, защо не му се дава по-вече плата, но да бѣде принуденъ да прави злоупотрѣбления и да зима отъ селянитѣ. На слуга се даватъ 300 гроша пари, но, освѣнъ това и хлѣбъ да ѣде. Какъ може сега жандарма да живѣе, ако не получава по-вече отъ 600 фр. нагорѣ.

Председателъ: Настоявате ли на вашето предложение?

Поповъ: Настоявамъ.

Председателъ: Ще дамъ на гласоподавание, както предлага комисията.

Докл. Аневъ: (Чете още веднажъ — виждъ по-горѣ).

Председателъ: Който неодобрява това предложение, да си дигне ръката. (Двама дигатъ) Ще каже, че е приетъ.

Докл. Аневъ: (Чете):

Чл. 175.

На стражаритѣ заплатата имъ се издава на 20 число на всѣки мѣсецъ изъ окръжното или околийско мѣстно ковчежничество по представлението вѣдомостъ отъ околийскій началникъ, въ градовѣтъ отъ градскитѣ, ако има такъвъ, слѣдъ утвърдението на окр. управителъ, върху която всѣки стражаринъ трѣбва да се распише, че е получилъ своята частъ».

Тукъ има малко измѣнение, сир. намѣсто на 20 число да се исплаща, прибави комисията: «въ края на всѣки мѣсецъ». (Приема се).

Чл. 176.

«Паричното трѣбование трѣбва да се издава всѣкога на такъвази сума, каквато е потребна да се плати на наличното число стражари, а не на сума каквато е асигнована за пълний съставъ на стражаритѣ». (Приема се).

Чл. 177.

«Остатъцитѣ сж доходъ на държавата и неможѣтъ да се употребляватъ за друго назначение освѣнъ съ разрѣшение

на Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла, и то само за едноврѣмenni нужди на отличившитѣ се съ особенъ подвигъ стражари или на онѣзи, които при изпълнението на службата сж си убили коня, сж си скѣсали дрѣхитѣ или сж прѣтърѣли други нѣкои вреди». (Приема се).

Чл. 178.

«Въ случай на затваряние на стражарина по дисциплинаренъ редъ правото му да си получава заплатата на пълно не се загубва». (Приема се).

Чл. 179.

«Командирований по служба вънъ отъ прѣдѣлитѣ на околията стражаринъ има право на възнаграждение за прѣмѣстване и разноски и пр. на дневни пари и прогони, съгласно съ закона».

Д-ръ Цачевъ: Азъ ще помоля г. докладчика, да ми разясни члена, аащото ми се вижда тъменъ. Ако се праща жандарина на нѣкадѣ, да предположимъ отъ Търновски на Свищовски окр., трѣбва ли да получава за това особена заплата? Това искамъ да знамъ, да ми каже, какъ е разбирала комисията.

Докл. Аневъ: Комисията е на мнѣние, да се опредѣли тукъ какво трѣбва да се плаща. Това ще бѣде само въ извънредни случаи. И ако се командира жандарма до границата на окръга, да носи нѣкои пакети или да съпровожда арестанти, то нѣма да му се плати, но, ако премине границата на окр., съ това получава командировка. И единъ отъ проектитѣ, съ които си е служила комисията опредѣлява какво трѣбва да се дава въ такива случаи, и може при послѣдното четение на този проектъ да се прибави.

Шивачовъ: Азъ искамъ почти същото да кажа, както г. докладчика и може да се прибави сега, че по 20 стот. се плаща на километръ, когато отива отъ вънъ предѣлитѣ на неговия окръгъ. Това направихъ на това основание, че има съ себе си единъ конь и едвамъ съ този конь може да изпълнява службата си въ своя окръгъ. Сега, ако отива на вънъ, то не може да върви съ същия конь, но трѣбва да си земе другъ конь, и затова получава пѣтни пари.

Бобчевъ: Този членъ гласи другояче и ви казвате другояче. Тука вънъ отъ окр., нѣма си мѣстото никакъ. Напр. да испроводи отъ Еленски до Търновски окр. да му се плаща нѣщо. Азъ не виждамъ, какъ може да му се плаща, когато той вжтрѣ въ окръга ще върши работата.

Д-ръ Цачевъ: Именно за това станахъ да говоря върху този членъ. Той трѣбва съвсѣмъ да несъществува, защото ще даде възможностъ на разни претѣлкувания. Напр. на единъ стражаръ ще даде околийски началникъ заповѣдъ,

да отиде на 4 часа разстояние, да носи една заповѣдъ. Случи се, че не се намѣри на този постъ стражаръ, който да я приемне и занесе по-нататъкъ, и трѣбва самия стражаръ да отиде. Тогазъ той ще даде заявление и ще иска пари, и подписа.

Азъ мисля, че тѣзи хора, когато се зематъ на служба, тѣ се зематъ съ условие, че ще извършватъ известна служба, нѣма нужда задруго възнаграждение. Азъ разбирамъ само, ако единъ стражаринъ се командирова отъ Търновекий окръгъ напр. да отиде въ София, да носи пари, и по друго нѣщо, то да му се дава едно възнаграждение, именно, когато излезе отъ окръга, въ който служи. Това го разбирамъ, но както е членътъ поставенъ, това го не разбирамъ.

Манафовъ: Желая да се даде обяснение. Тѣй като често се случаватъ, щото полицията преслѣдва единъ престѣпникъ, тогава се пише въ друга околия или другъ окръгъ да се преслѣдва еди какво лице; но много пѣти трѣбва да иде тамо стражаринъ, който познава лично това подозрително лице, именно отъ оная околия, въ която го познаватъ. Тогава стражарина който си е приготвилъ даже сено за своя конъ, испроважда се тамо. И знаемъ, че като отива отъ кръчма на кръчма трѣбва да плаща. Но това ще му излезе по-сѣжпо, отъ колкото, ако самъ той си достави храната, и значи, че не може да удовлетвори тѣзи нужди съ платата, която получава; но просто платата която получава ще я изведе конътъ му. За това да се остави при послѣдното чтение, и да се даждъ по-голъми обяснения.

Шивачовъ: Азъ мисля, че тука ясно е казано: Командированный по служба вѣтъ отъ предѣлитъ на окръжието стражаринъ има право на възнаграждение за премѣстване и разноски и пр. и да му се даждъ 2 лева на день, и по 20 стот. на километръ.

Д-ръ Цачевъ: Азъ ще помоля г-на Шивачова да каже, защо да се даватъ 3 лева на день? Вижда се, че въ самата комисия има недоразумѣние.

Най-първо казва: «съгласно съ закона», а сега предлага 2 лева на день. На кои чиновници колко трѣбва да се плаща, и законътъ точно опредѣлява. Тамо е казано, че получаватъ $\frac{1}{3}$ часть отъ съдържанieto което иматъ.

Слѣдователно единъ стражаринъ ако получава 50 франка на мѣсецъ, какъ може да му се опредѣлятъ 2 фран. на день?

Докл. Аневъ: Ще възвратя на г-на Цачева, че въ комисията нѣма недоразумѣние. Напротивъ въ всичкитъ комисии, гдѣто е той членъ, има разногласия. (Председателъ: Моля г-на Анева, да говори на предмѣта!).

Комисията е мислила, че и стражаритъ влизатъ въ закона за чиновницитъ; сирѣчь полага се като на известни чиновници, да се дава известно число прогонни и на стражаритъ. Но послѣ се каза, че тия не влизатъ въ тази категория, и за това комисията е желала, да чуе и мнѣнието на Народното Сѣбрание.

За това дѣлото остана висяще, и при послѣдното чтение да се рѣши. Тука въ единъ проектъ се казва, (чете): На сѣки простъ жандаринъ да се даватъ наднични пари по 70 стотинки на день, и по 10 стотинки за сѣки километръ; послѣ се казва: на старшии да се плаща толкоствъ, и пр.

Слѣдователно комисията мисли, когато ще стане послѣдното чтение, тогава може да се опредѣли това. И за това въ комисията нѣма никакво разногласие, и г-нъ Д-ръ Цачевъ да си земе думата назадъ.

Д-ръ Цачевъ: До колкото зная, членове на комисията бѣха двама: Г-нъ Аневъ и г-нъ Шивачовъ. Г-нъ Аневъ обича по нѣкогажъ да казва думи безъ да си иматъ мѣсто, но тука сж протоколитъ, и отъ тѣхъ може да се види, че тѣзи двама г-да членове на сжщата комисия не сж на сжщото мнѣние и ще видите отъ тѣхнитъ думи, да ли е имало разногласие или не!

Но колкото за това, което г-нъ Аневъ казва, то е предвидено въ закона за чиновницитъ, и тамо е опредѣлено, колко трѣбва да се плащатъ прогонни и колко дневни пари. Законна предвижда това за всички, и казва: че получава сѣки чиновникъ едно възнаграждение при командировка съобразно съ платата която той приема, именно получава $\frac{1}{3}$ часть отъ мѣсечната плата. Слѣдователно това което предлага г-нъ докладчикъ не е на мѣстото си, и азъ предлагамъ на Нар. Сѣбрание да го не зема въ внимание, понеже това е излишно, защото е предвидѣно въ специаленъ законъ. И сѣки чиновникъ билъ стражаринъ, или другъ когато се командира по нѣкоя правителствена работа получава си съразмѣрно съ платата и съобразно съ закона, прогонни и дневни пари. Азъ не се съмнявамъ, че г-нъ Аневъ които е ималъ честта да управлява Ломскый и Русчукскый окръгъ, знае че споредъ закона се получаватъ прогонни и суточни; а днесъ дохожда да ни прави новъ законъ.

Бобчевъ: Тѣмъно е вече, да вървимъ на работа. Сега нѣма време да расправимъ кой и какво е работилъ. За това предлагамъ да вървимъ на работа; защото се мръкна.

Шивачовъ: Съгласявамъ се, при всичко че въпроса не е исчерпанъ. Главно е, че г-нъ Цачевъ грѣши въ думитъ, които казва. Г-нъ Цачевъ си противорѣчи, ако казва, че трѣбва да се плаща съгласно съ закона за чиновницитъ, тогава

трѣбаше да приеме първата редакция на комисията. Що се касае до това което азъ казахъ, то бѣше за обяснение, и да се удовлетвори онѣзи представители които желаятъ да се плати на стражаритѣ. Комисията сѣкоги е била солидарна, до когато е изпълнявала своето мѣсто.

Докл. Аневъ: Ще възразя на г-на Д-ра Цачева, че по-напредъ този законъ за чиновницитѣ не е съществувалъ, а е имало другъ законъ; и въ бюджета просто е била предвидена сума за командировки на чиновницитѣ. И въ сегашния законъ се вижда че на стражаритѣ не е предвидено. До сега, ако е билъ испращанъ единъ стражаринъ отъ Русчукъ за въ Ломъ съ единъ арестантинъ, то му се даваше билетъ за параходъ; арестантина ако имаше пари, плащаше, ако не можеше да заплати, плащаше правителството. За това е имало общи сумми въ бюджета, и отъ тѣхъ се плащаха паритѣ за стражари за отивание и за върщане назадъ; но законъ специалонъ не е имало. Азъ тѣзи работи зная подобря, отъ колкото ги знае г-нъ Д-ръ Цачевъ. (Гласове: Исчерпано е!). Комисията за туй бѣше оставила това да го рѣши Нар. Събрание, като бѣше на мнѣние че при послѣдното чтение може това да се специфицира. Чл. 39 отъ закона за чиновници казва: «Надничнитѣ пари за командировкитѣ се опредѣляватъ въ $\frac{1}{3}$ часть отъ платата, която получава командировано лице на день.» Но това не може да се приложи тука, защото тогива даже за въ сжщата околия ще получава стражаринъ платата за командировката. До граница на слѣдующи окръгъ нѣма право да получава, освѣнъ ако отиде съ парахода или желѣзница, за което се заплаща билетъ.

За туй предложихъ да си остане висяще до послѣдното чтение, когато може точно да се опредѣли, колко трѣба да имъ се плати.

Предсѣдателъ: Съгласно ли е Народното Събрание съ това? (Гласове: съгласно). Ще кажа, че остава да се приложи при послѣдното чтение.

Д-ръ Цачевъ: Това да се забѣлѣжи и да не се туря сега въ членътъ.

Докладчикъ Аневъ: Г-нъ Д-ръ Цачевъ трѣбва да разбира по-добря парламентарний редъ; нъ тукъ се казва, че се приема тосъ членъ условно, т. е. при послѣдното чтение ще се допълни въ този смисълъ, както бѣше предложено. За това моля г-на Цачева, да не ни обезпокоява, нъ да си вървимъ понататъкъ (Д-ръ Цачевъ: исчерпано е!).

Предсѣдателъ: Народното Събрание се съгласява, за да се приложи при послѣдното чтение.

Докл. Аневъ (чете):

Чл. 180.

«Правото за заплатата прѣстава за всѣки стражаринъ отъ другия день, когато му се е обявило, че е отчисленъ отъ служба, или се е приела оставката му; и щомъ се свърши срока на обязанността му». (Приема се).

Мисля, че тука трѣбва да се спре, защото сега захваща съ вѣдомството на Правосъдието, и желателно е да присъствува г-нъ Министръ на Правосъдието при разискванието.

Филипъ Мариновъ: Азъ направихъ една прибавка.

Докл. Аневъ: Кѣмъ кой членъ ще се приложи? Азъ мисля, че на тази прибавка не ъ е мѣстото да се приложи между чл. 67 и 68 по да си остане да ъ намѣримъ мѣсто другадъ. (Филипъ Мариновъ: Съгласенъ).

Секретаръ Щърбановъ (чете:)

До г-на Предсѣдателя на III-то обикновено
Народно Събрание.

Тѣй като отъ нѣколко дни съмъ болѣнъ и не можахъ да присъствувамъ въ засѣданията на Народното Събрание: то честь имамъ при настоящето си, да ви препратя медицинското свидѣтелство.

София, 24 януарий 1883 год.

Д. Селвели.

Медицинско свидѣтелство.

Долуподписанный доктора медицины и хирургии заявляю и засвидѣтельствую, что г-нъ Д. Селвели страдаетъ отъ распаление на очитѣ отъ 17-ий януарий, и за това е принуденъ да пази стаята до окончателното му излѣчение.

София, 24 януарий 1883 год.

Д. П. Минчевичъ.

Ваше Високо-Преосвященство.

Принуденъ да отсъствувамъ отъ София по причина на възложеното мене послание отъ страна на правителството: моля да ми се разрѣши врѣмененъ отпускъ за петнадесетъ дни. Съмъ на Ваше Високо-Преосвященство най покорний слуга.

София, 20 януарий 1883 год.

Д. Г. Вжлковичъ.

Министерство на Вжтр. Дѣла

Отдѣление Стопан.

№. 421.

Януарий 22 день 1883

г. София.

Г-ну Предсѣдателю на Народното Събрание.

Имамъ честь да ви съобща, г-не предсѣдателю, че съгласно съ закона за поборницитѣ, на поборницитѣ Ангелъ

Николаевъ, Ташко Нечовъ, Георги Мариновъ, Ангелъ Димитровъ, Антонъ Петровъ, и Панто Груевъ, не може да се отпустне парична помощъ, понеже тѣмъ е отпустната веднажъ. На първитѣ трима е отпустната по 30 дюлюма земя и по 175 лева, на Ангела Димитрова и Антона Петрова по 30 дюлюма земя и по 170 лева, на Панто Груевъ по 30 дюл. земя и 150 лева, а на Кръстя Виткова не е опредѣлено нищо. За него се поискаха свѣдѣния отъ Видинскиятъ окруженъ управителъ. При това имамъ честь да прибавя, че отъ свѣдѣнията, които се иматъ въ Министерството, се вижда, че само Панто Груевъ обработва дадената му земя, а останалитѣ я даватъ подъ аренда.

Министръ Генералъ-Майоръ Соболевъ.

Главенъ Секретаръ Д. Д. Агура.

Началникъ на Отдѣлението Петковъ.

Марко Велевъ; Моля за тия ополченци, за които е казано, че имъ е дадена земя, тази земя си има саибия, нѣ не е правителствена, а е на частни лица, и прошенито, което сж дали за тази земя предишнитѣ владѣтели, трѣбва да се земе въ внимание.

Шивачовъ; Закона ще предварди това и вашето желание ще се удовлетвори.

Секр. Щърбановъ (чете):

Министерство на Финанситѣ

Отдѣление II

№. 651.

Януарий 22 день 1883 г.

г. София.

До г-на Предсѣдателя на III-то Обикновено
Народно Събрание.

Честъ имамъ при настоящето да ви испровода, г-не предсѣдателю, преписъ отъ доклада и указа подъ № 629 и 39, одобренни отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО на 19 текущий януарий, заедно съ преписъ отъ законопроекта за обработванието на мака и добиванието отъ него афионъ и съ 80 печатни екземпляра отъ сжция законопроектъ, като ви моля същеврѣменно да направите зависящото отъ васъ распоряждане.

Министръ Г. Д. Начовичъ.

Главенъ Секретаръ Д. Поповъ.

Началникъ на Отдѣлението С. Караджовъ.

УКАЗЪ

№. 39.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I.

Съ Божия милость и народната воля
Князь на България.

По предложението на Наштъ Министръ на Финанситѣ, представено Намъ съ доклада му отъ 17 Януарий н. г. подъ № 629,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВАВАМЕ:

I. Да разрѣшимъ да се внесе за разглѣждане въ Народното Събрание приготвения отъ Нашия Министръ на Финанситѣ законопроектъ за обработванието на мака и добиванието отъ него афионъ.

II. Наштъ Министръ на Финанситѣ се натоварва съ изпълнението на настоящия указъ.

Издаденъ въ Нашата столица София на 19 Януарий 1883 год.

На първообразното съ собствената рѣка на Негово Височество написано

АЛЕКСАНДРЪ.

Приподписалъ

Министръ на Финанситѣ: Г. Д. Начовичъ.

Началникъ на Отдѣлението: С. Караджовъ.

Министер. на Финанситѣ.

Отдѣление IV.

№. 441.

Януарий 14 день 1883 год.

г. София.

До Господина Предсѣдателя на III-то Обикновено
Народно Събрание.

При настоящето си честь имамъ да Ви препратя, Господине Предсѣдателю, копие отъ прошенито на жителитѣ на Горний и Долний Иджици, Шумненско окръжие, заедно съ това на журналното постановление на Шумненский Окръженъ Съвѣтъ подъ № 78, направено по поводъ на рѣченото прошение, и да Ви моля да ги представите на Народното Събрание за рѣшение.

Министръ Г. Д. Начовичъ.

Главенъ Секретаръ Д. Поповъ.

Началникъ на Отдѣлението Г. П. Шойлековъ.

Шумн. Окр. Управление.
Отдѣление Финансово.
No. 7074.
31-й Декемврий 1882 год.
г. Шуменъ.

До Господина Министра на Финанситѣ.

РАПОРТЪ.

При настоящий си рапортъ честь имамъ, Господине Министре, да Ви представя преписъ отъ прешението на селата Долний и Горний Иджици, Шумненска околия, заедно съ преписъ отъ постановлението на подвѣдомствения ми Окръженъ Управителенъ Съвѣтъ подъ № 78 на зависяще Ваше усмотрение.

И. Д. Окръженъ Управителъ Д. Икономовъ.

Финанс. Секретаръ З. М. Ганчовъ.

Вѣрно:

Началникъ на Отдѣлението Г. П. Шойлековъ.

Предсѣдателъ: Какво е мнѣнието на Нар. Събрание по това прошение?

Шивачовъ: Азъ мисля, да остане когато ще се разгледва закона за Татарскитѣ и Черкезскитѣ земли. Тамо е казано, че всичкитѣ селски земли, които били предадени отъ турското правителство на Татари и Черкези, се отстъпватъ на селото, а една частъ отъ нихъ ще се отстъпи за училището. За това да се почака до тогазъ, когато ще се разгледа закона за Татарскитѣ и Черкезски земли, и да се има предъ видъ това прошение. (Съгласие).

Докл. Щърбановъ (чете):

Господину Предсѣдателю на Нар. Събрание.

Въ допълнение на отношението ми отъ 29 мин. Декемврий подъ № 33.167, при това честь имамъ да Ви препратя, Господине Предсѣдателю, осемдесетъ (80) екземпляра «Бюджетно-проектъ за расходитѣ по Военното Министерство отъ 1. Януарий 1883 до 1. Януарий 1884 год.» за раздаване на г-да представителитѣ.

(Подпис.) Министръ Г. Д. Начовичъ.

Господину Предсѣдателю на III. Обик. Народно Събрание.

Во допълнение на писмото ми отъ 17 текущий мѣсець подъ № 508, при това честь имамъ да Ви испратя, Г-не

Предсѣдателю, сто (100) напечатани екземпляра отъ законопроекта за горитѣ въ Княжеството.

(Подп.) за Министра

Главенъ Секретаръ Д. Попповъ.

Г-ну Предсѣдателю на Народното Събрание.

Въ допълнение на отношението ми отъ 22. того подъ № 647, като Ви пращамъ при това, Г-не Предсѣдателю, завѣренъ преписъ отъ отношението на г-нъ Военный Министръ отъ 19 того подъ № 509 и петдесетъ (50) екземпляра «Краткъ бюджетъ на Военното Министерство за 1883 год.» за свѣденіе, честь имамъ да Ви явя, Господине Предсѣдателю, че за избѣжение на неудобствата и затрудненията при изпълнението на бюджета на Военното Министерство, а особено при откриваніето на кредититѣ, както е изложено и въ при това приложенния преписъ, намѣри се за най-удобно да ставатъ ассигновкитѣ по краткия бюджетъ, по който всичкитѣ сумми сж сгруппирани въ 48 отдѣлни смѣтки, а не въ 533, както се вижда въ печатания бюджетъ на реченното Министерство за текущата 1883 г.

(Подп.) За Министра

Главенъ Секретаръ Д. Попповъ.

Господину Предсѣдателю на Народното Събрание.

Въ допълнение на отношението ми отъ 13 того подъ № 419, при това честь имамъ да Ви препратя, Г-не Предсѣдателю, 80 екземпляра «законопроектъ за пенсиитѣ на гражданскитѣ чиновници» за раздаване на г-да представителитѣ.

(Подпис.) Министръ Г. Д. Начовичъ

Предсѣдателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание да се прочете проекта? (Гласове: Нѣма нужда!) Тогава ще остане за идущето засѣдание. (Гласове: Да се чете!).

Бошнаковъ: Чете се отношението и трѣба да се свърши това. Не трѣба да се протака.

Шивачевъ: Азъ се чуда на г-на Бошнакова. Нар. Събрание каза, че не желаетъ да го чете. То може да остане за идущето засѣдание.

Предсѣдателъ: Който желаетъ да се слѣдва, да си дигне ржката. (Меншинство дига. — 14 желаятъ, 15 не желаятъ). Ще каже, че не желаетъ Нар. Събрание да се продължава.

Квесторъ Геровъ: Азъ зная, че въ сѣко Народно Събрание става тъй: единъ квесторъ чете една страна, и другъ на друга страна. Ний тука четеме и двоица и двѣтъ страни.

Нека г-нъ Манафовъ чете тази страна, и азъ ще четъ онази страна.

Председателъ: За тѣзи въпроси да губимъ врѣме е излишно. Тази работа ще остане за утрѣ. Ще помоля г-да представителитѣ да дойдѣтъ утрѣ по-рано, и да започнемъ точно часътъ на единъ и да продължаваме до 6. И тогава ще може да се прочете, а сега да губимъ врѣме е излишно. Считамъ за нужно да съобщя дневния редъ:

Най-първо ще има продължение законопроекта за полицейската стража; подиръ това законопроектъ за поземелния данъкъ. Комисията е готова съ доклада. Послѣ отговорътъ на интерпелацията на г-на Манафова. При това считамъ за потрібно да съобщя, че г-нъ М-ръ Теохаровъ^и ми събщи, че е готовъ да отговори на всичкитѣ интерпелации, които сж ставали до сега къмъ него. Г-нъ Манафовъ и г-нъ Шивачовъ ще направятъ интерпелации.

(Конецъ въ 6 часа.)

Председателъ: Варненско-Преславский Симеонъ.

Подпредседатели: { **Иванъ Симеоновъ.**
Ат. Минчовъ.

Секретари: { **Н. Шивачовъ.**
И. Ц. Щърбановъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: А. Безеншекъ.